І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 133 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ЛИПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, JULY 18, 1972 No. 133. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Понеділок, 17 липня 1972

ДЕМОКРАТИЧНИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА сенатор Джордж МекҐоверн вирішив не їхати за кордон в передвиборчому часі. Багато його прихильників вважають, що МекҐоверн повинен би поїхати до Ізраїлю, Ірляндії та Італії, себто до країн, з яких ЗСА мають найбільше імігрантів. Але з певних міркувань президентський демократичний кандидат вирішив не відвідувати покищо інших країн.

ЗА ДВА МІСЯЦІ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ студійного року, коледжі й університети в ЗСА мають досить великий недобір студентів. Вони можуть прийняти на студії ще яких 300-500 тисяч студентів, однак, передбачають, що й на початку студійного року їх бракуватиме ще кругло 100 тисяч осіб. Таке становище виникло у висліді економічних причин та через зміну закону про військову повинність: нині не конче треба бути студентом, щоб уникнути покликання до війська. Тепер в ЗСА є 8 з половиною мільйонів студентів у коледжах та в університетах.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД випрацював плян побудування велетенської греблі здовж Керченського проливу, яка відокремлюватиме води Озівського моря від вод Чорного моря. Має бути побудована ця гребля з метою створити відповідні умови для життя і розвитку риб, що на них було колись багате Озівське море. Останніми десятиріччями рибництво Озівського моря почало катастрофально зменшуватися внаслідок надмірного використовування для наводнювання й індустрії води рік, що вливаються до Озівського моря, як також припливу солоної води з Чорного моря.

КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНСТВА УСІХ КОМУНІСТИЧНИХ ПАРТІЙ СВІТУ збільшилася від 1970 року на 500 000, тобто на 1.1 відсотка. Усіх комуністів у світі нараховують тепер 47 200 000 осіб. Величезна більшість з цього числа — 94.1 відсотка, або 44.4 мільйони комуністів належать до партій у 14 комуністичних країнах, головно в Совєтському Союзі і в Комуністичному Китаю. В не-комуністичному світі комуністичні партії нараховують 2.8 відсотка, або 2.8 мільйона членів.

У СТОЛИЦІ ҐАНИ АКРІ відбувся маніфестаційний похорон колишнього першого президента цієї африканської республіки Кваме Нкрумага. Він був провідником Ґани в боротьбі за її незалежність, що була здобута в 1957 році, але 1966 р. був усунений із посту президента і мусів тікати з країни. Жив постійно у Ґвінеї і після виїзду на лікування до Румунії помер там 27 квітня. Тіло його було перевезене до Ґвінеї і щойно минулого тижня військовий режим Ґани дозволив перевезти його до Акри, де й відбулися похоронні церемонії. Поховано Нкрумага в місцевості Нкрофуль, де він народився 62 роки тому.

У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ створено окрему Незалежну Радіову Установу для торговельних радіопересилань і радіоголошень. Під проводом цієї установи працюватиме яких шістдесят комерційних радіостанцій в усіх більших містах Британії. Під її віданням перебуватимуть також комерційні телевізійні станції. Керівником цієї установи буде Лорд Ейлстон, колишній державний секретар для справ Британського Коммонвелту.

ВИСТУПЛЯТЬ ЦІЄЇ СУБОТИ НА СОЮЗІВЦІ

Пані Марія Лисогір

Таня Зазуля

Союзівка, Кергонксон. — До найбільших атракцій цієї відпочинково - виховної оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, крім її мальовничого положення та незрівняних мешканевих, відпочинкових, виховних, спортових та інших устаткувань, належать традиційні вже щотижневі культурно - мистецькі імпрези, що відбуваються кожної суботи після вечері в штучно охолоджуваній концертовій залі „Веселки". Найвидатніші солісти і найкращі мистецькі групи, зокрема молодечі ансамблі, виступали вже на сцені „Веселки". До таких груп треба зараховувати й танцювальний ансамбль „Веселка" з Ню Гейвену, що виступав тут з великим успіхом минулої суботи та що його ентузіястично вітали численні гості, включно з деяким з далеких країн і континентів, як Австралія, що тепер проводять свої вакації на цьому „шматку України" в Америці. В найближчу суботу, 22-го липня, численні гості матимуть рідкісну нагоду побувати на концерті, в програмі якого є виступ оперової співачки пані Марії Лисогір при фортепіяновому акомпаніяменті проф. Дарії Каранович, та інавґураційний виступ молодої адептки балету, цьогорічної Кралі Союзівки Тані Зазулі, випускниці балетної школи Роми Прийми - Богачевської та солістки з відомого балету „Квіт папороті". Після концерту, як звичайно, забава з танцями.

„СВОБОДА" НЕ ПОЯВЛЯТИМЕТЬСЯ В НАСТУПНОМУ ТИЖНІ

З уваги на вакації працівників та на необхідність деяких ремонтів машин і приміщень, „Свобода" не появлятиметься в тижні від 24 до 29-го липня. Останнє число „Свободи" в цьому місяці друкуватиметься, разом з англомовним „Українським Тижневиком", 21-го липня з датою суботи, 22-го липня. Після того черґове видання щоденника появиться з датою вівтірка, 1-го серпня

СУПЕРЕЧНОСТІ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ПАРТІЇ ТА ОПОЗИЦІЯ ЗОРГАНІЗОВАНОГО РОБІТНИЦТВА УТРУДНЮЮТЬ ЗАВДАННЯ МЕКҐОВЕРНА

Маямі Біч, Флорида. — Минулого тижня Демократична конвенція вибрала сенатора Джорджа МекҐоверна своїм кандидатом на президента ЗСА, а сенатора Томаса Іґелтона кандидатом на віце-президента, схваливши раніше свою ліберальну плятформу, але ще заки конвенційні делеґати вспіли виїхати до своїх домів, як уже було ясно, що до найтрудніших передвиборчих завдань МекҐоверна буде довести до консолідації в Демократичній партії та перемогти, або бодай злагіднити опозицію до його кандидатури з боку зорганізованого робітництва. Хоча МекҐоверн був обраний на кандатури з боку зорганізова- кількістю голосів уже в першому голосуванні, багато делеґатів, головно з південних стейтів, не скривають своєї опозиції до його кандидатури, як виразно виявляє її зорганізоване робітництво. Джордж Міні, президент могутньої Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Робітників, скликав на найближчу середу спеціяльну нараду Ради Директорів цієї установи із виразною метою не допустити до того, щоб будь-яка із складових частин цієї федерації американських професійних спілок виступила з підтримкою для кандидатури МекҐоверна. Намагання перемогти ці та інші труднощі для демократичного кандидата були наявні вже в кінцевій сесії Демократичної конвенції, яку описує в своєму репортажі спеціяльний кореспондент „Свободи" д-р Михайло Сосновський.

„АМЕРИКО, ВЕРНИСЯ ДОДОМУ!"
Написав М. Сосновський

Маямі Біч, Флорида. — Кульмінаційним пунктом заключних годин останньої сесії Демократичної конвенції були три промови — кандидатів на президента і віце-президента ЗСА, сенаторів Джорджа МекҐоверна та Томаса Іґелтона, а також сенатора Едварда Кеннеді, який спеціяльно приїхав для цієї цілі. Драматичним моментом кінцевої сесії був факт появи на плятформі всіх головніших кандидатів на президента, які цим своїм спільним виступом хотіли продемонструвати єдність партії напередодні виборчої кампанії. Організатори кампанії МекҐоверна зробили все, щоб на закінчення конвенції заманіфестувати внутрі партійну єдність і спільний фронт у змаганнях з республіканцями та президентом Ніксоном у виборчій кампанії.

Сам МекҐоверн дав цьому яскравий вислів, звертаючися у своїй промові до кожного зі своїх недавніх суперників, не щадячи їм комплішентів, не поминаючи навіть Джорджа Воллеса (його на заключній сесії не було з уваги на стан його здоров'я), якому присвятив багато теплих слів. Треба відзначити, що з боку Воллеса був зроблений поєднавчий жест в сторону МекҐоверна, коли в час голосування над кандидатом на віце-президента, делеґація з Алабами в цілому віддала свої голоси на кандидата, пропонованого МекҐоверном, при чому речник делеґації це зокрема підкреслив. Незалежно від того, і МекҐоверн і Іґелтон декілька разів упродовж вечера підкреслювали, що будуть зроблені всі заходи, щоб привернути повну єдність Демократичної партії, маючи тут на увазі в першій мірі керівництво американських профспілок і Джорджа Міні та посадника Чикаґо Дейлі, якого група МекҐоверна на початку конвенції не допустила до участи в Конвенції, використовуючи процедуральні моменти.

Кандидатура віце-президента — найбільша несподіванка

Упродовж 13 липня здогади на тему кандидата на віце-президента ЗСА становили фактично основну проблему. Падали прізвища різних політичних діячів, поширювалися різні поголоски, але ніхто нічого не був певний аж до 4-ої години по полудні, коли на пресовій конференції в готелі Дорал Франк Маньkевіч, керівник виборчої кампанії МекҐоверна, поінформував журналістів, що вибір МекҐоверна впав на 42-літнього сенатора зі стейту Мізурі, маловідомого поза стейт і Вашинґтон Томаса Франциса Іґелтона.

Кандидатура Іґелтона була повною несподіванкою. Про нього згадував день раніше відомий кореспонтдент і колюмніст Джек Андерсон, але цієї його суґестії ніхто серйозно не брав. Тимчасом, як показалося, Джек Андерсон і в цьому випадку вмів, як завжди, заглянути за куліси і вказати на невідомі для більшости факти. Очевидно, кандидатів на віце-президента, що їх брав до

(Закінчення на стор. 5-ій)

ДІМІТРІОС І-ий ОБРАНИЙ НА НОВОГО ВСЕЛЕНСЬКОГО ПАТРІЯРХА

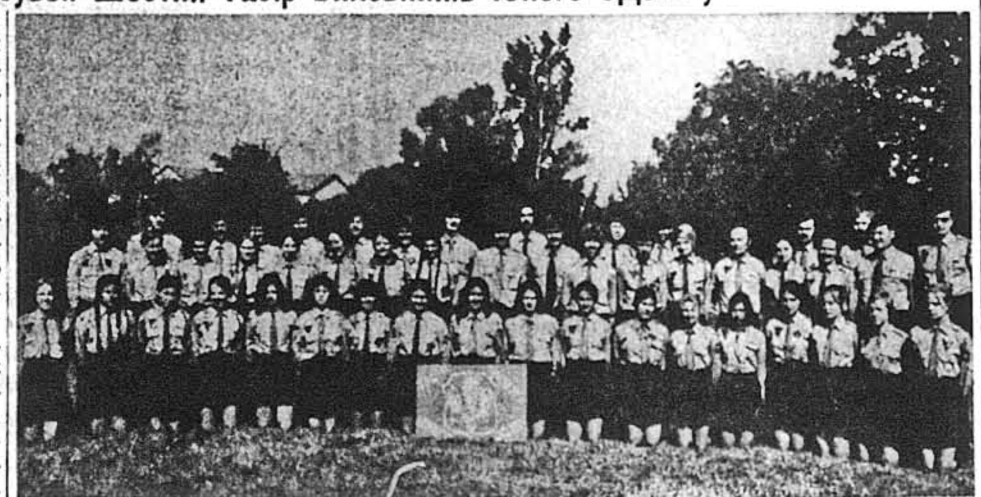
Істанбул. — На опорожнений внаслідок смерти Вселенського Патріярха Атенаґораса І-го патріярший престіл обрано в неділю 16 липня ц. р. 58-літнього Митрополита Дімітріоса, що був найменований на архиєпископа всього п'ять місяців тому. Був обраний Дімітріос 12 голосами на всіх 15 членів Святішого Синоду після того, як турецький уряд скреслив із списка сприйнятливих для нього кандидатів Митрополита Мелітона, що його представники усіх православних Церков уважа найдостойнішим для обрання на Вселенського Патріярха. Обраний на Вселенського Патріярха Дімітріос, дотеперішній митрополит турецьких островів Імброс і Тенедос, розташованих при вході до Дарданеллів, буде виступати від тепер як Дімітріос І. Кандидатуру Дімітріоса мав підтримати скреслений із списка Мелітон, митрополит Хальkедону і декан Святішого Синоду, найбільш впливова особа в керівництві православних Церков і гарячий прихильник цейковної єдности. Новий Вселенський Патріярх є богословом і був колись викладачем клясичної грецької мови і літератури. Народжений 1914 р. в Істанбулі, як Дімітрос Пападопульос, свої богословські студії Дімітріос почав 17-літнім юнаком в монастирі Галкі. Він говорить грецькою, французькою і турецькою мовами. В 1937 році Дімітріос був висвячений на диякона і був парохом однієї із православних парафій в Істанбулі, потім працював два роки в Греції і після того знову був парохом однієї із парафій на передмісті Істанбулу. На єпископа був висвячений в 1964 році. В лютому 1972 р. був призначеней на Митрополита островів Імброс і Тенедос. Формальна інтронізація Дімітріоса І-го на Вселенського Патріярха, 269-го з черги після св. Апостола Андрея, призначена на вівторок в істанбульській церкві св. Юрія.

У Північній Ірляндії вбито п'ятьох осіб, напруження триває

Белфаст. — У неділю 16 липня в Північній Ірляндії загинули ще п'ятеро осіб, і таким чином кількість убитих від часу зірвання перемир'я минулого тижня дійшла вже до 36 людей. На вулицях Белфасту з'явилися англійські панцерні авта, які провадять патрульну службу. Члени нелеґальної Ірляндської Республіканської Армії обстріляли ракетами англійський військовий пост. Загинули два англійські вояки, наткнувшись на приховану міну. Поліція встановила, що вистрілена терористами ракета була американського виробу. З Англії прислано до Белфасту 30 панцерних авт, у відповідь на ракетні обстріли збоку терористів. Англійський адміністратор для Північної Ірляндії Вілльям Вітлов попередив нелеґальну Ірляндську Республіканську Армію, що за вжиття сили вона дістане відплатний удар. За минулий тиждень на території Північної Ірляндії загинули 12 англійських вояків і поліцаїв. Яких дві тисячі жінок і дітей католицького віровизнання ночували на спортовому стадіоні, протестуючи таким шляхом проти присутности англійського війська в їх частині міста. Англійські вояки почали будувати високі загороди в Лондондері в тій частині міста, де живе переважно католицька меншість, щоб зменшити можливості зударів між католиками і протестантами. Англійський речник заявив, що коли б вивести військо з католицької дільниці, то там знову з'являться протестантські снайпери й убиватимуть невинних людей.

Відбувся Шостий Табір Виховників Юного ОДУМ-у

Торонто (ДЮК). — В днях 24-го червня - 1-го липня 1972 року на оселі української православної катедральної громади „Київ" біля Торонто, Канада, відбувся Шостий Вишкільний Табір для виховників Юного ОДУМ-у. Метою табору було підготувати виховників Юного ОДУМ-у для праці з дітворою на одумівських відпочинково-виховних таборах та філіях ОДУМ-у ЗСА та Канади. Участь в таборі взяло сорок курсантів, у віці 15 - 19 років, з різних місцевостей ЗСА та Канади — Ню Йорк, Ірвінґтон, Філядельфія, Чикаґо, Лейквуд, Міннеаполіс, Торонто, Монтреаль, Ошава та Лондон. Програмою табору керувала команда в складі: д-р Юрій Криволап — комендант, д-р Євген Федоренко — заступник коменданта та старший виховник ОДУМ-у для хлопців, Дарія Лиса — заступник коменданта та старша виховниця ОДУМ-у для дівчат, Оля Цехмістро — писар, Віктор Войтихів — старший бунчужний, Ніна Вусата — старша бунчужна та Іван Данильченко — обозний. Команді у праці з курсантами допомагали інструктори — протопресвітер Дмитро Фотій, капелян ОДУМ-у Канади та настоятель катедри святого Володимира в Торонто, Юрій Іхтярів, Віктор

Учасники та Команда 6-го Табору Виховників Ю. ОДУМ-у 24-го червня-1-го липня 1972 р. на Оселі „Київ" біля Торонта, Канада.

Педенко, Микола Гавриш та Леонід Ліщина. Учасником табору був також Володимир Жученко, який, як голова новоствореного відділу ОДУМ-у в Новому Ульмі, був запрошений взяти участь в таборі, щоб краще ознайомитись з метою та характером цієї молодечої української організації.

Із сорока курсантів двадцять сім успішно закінчили програму табору, склали іспити з Першої Одумівської Проби та отримали від референтури юнацтва Ц.К. ОДУМ-у посвідки одумівських виховників - кандидатів. Дев'ять курсантів — Володимир Криволап, Дмитро Якута, Ліда Тарасенко, Ліда Хоролець, Ірена Татарко, Галина Радюк, Віра Коновал, Галина Гайова та Таня Вовк — успішно закінчили програму табору на ступінь одумівських виховників. З них Ліда Тарасенко та Віра Коновал успішно витримали іспити з Другої Одумівської Проби та задовольнили вимоги на ступінь старшого виховника ОДУМ-у.

В суботу, 1-го липня, після закінчення табору виховників, усі курсанти взяли участь в зустрічі одумівців ЗСА і Канади, яка була присвячена обороні переслідуваних діячів української культури в Україні. Цю одумівську зустріч звеличав своєю присутністю Владика Михаїл, Митрополит УГПЦ в Канаді. Головними доповідачами на зустрічі були д-р Роман Рахманний та інж. Леонід Ліщина. Решта програми зустрічі була заповнена концертовими виступами самодіяльних гуртків філії ОДУМ-у та міжфілійними спортовими змаганнями.

УНС УЖЕ ВИПЛАТИВ $10,400 ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ ПОТЕРПІЛИХ ВІД ПОВЕНІ В РАЙОНАХ ВІЛКС-БЕРРІ Й ЕЛМАЙРИ

Джерзі Сити. — Минулої п'ятниці і суботи, 14 і 15-го липня, головний предсідник Українського Народного Союзу Йосип Лисогір, в товаристві асистента головного організаційного референта і головного радного Степана Гавриша, відвідав потерпілі від спричиненої гураґаном „Аґнес" повені райони Вілкс-Беррі в стейті Пенсильвенія та Елмайра в стейті Ню Йорк, відбув наради з місцевими Окружними Комітетами та урядовцями Відділів УНСоюзу і передав на їх руки чеки на загальну суму $10,400.00, що їх схвалив Головний Екзекутивний Комітет наа допомогу потерпілим членам УНС. У Вілкс-Беррі зустріч і наради згаданих головних урядовців з головою Окружного Комітету інж. Романом Дяковим та секретарем десяти місцевих і довколишніх Відділів відбулися в залі церкви св. Петра і Павла, парохом якої є о. Андрій Бунчак, який також веде акцію допомоги для потерпілих. Всч. о. Бунчак збирає також для потерпілих дещо із найбільш необхідного, зокрема одяги для дітей та найконечніше з хатнього устаткування, головно постільні накриття. Такі пожертви для потерпілих можна слати на адресу о. А. Бунчака: Rev. Andrew Bunchak, 635 N. River St., Wilkes-Barre, Pa.,

Майже сотня родин — членів УНСоюзу в тому районі зазнали великих втрат під час повені.

Наступного дня, в суботу 15-го липня, пп. Й. Лисогір і Ст. Гавриш відвідали потерпілу від повені Елмайру та околицю в Окрузі Ютика-Сиракюзи і там з черги мали зустріч і наради із секретарем Відділу п. Іваном Чопком та разом відвідали місцевий Український Клюб й інші установи, як також поодиноких потерпілих в районі. Виявляється, що тих потерпілих є більше, ніж початково можна було встановити.

ПЕРШІ ПОЖЕРТВИ

Негайно після того, як Головний Екзекутивний Комітет УНС повідомив про висигнування $10,000.00 з каси УНС на допомогу поводянам та звернувся до своїх Відділів і членів, щоб і вони зі свого боку надсилали пожертви, до перших, що на цей заклик відгукнулися, належать Архиєпископ УПЦеркви в ЗСА Владика Марко, який пожертвував $25.00, д-р Микола і Володимира Ценки ($25.00) Василь і Анна Боднарські ($25.00) та інші, список яких буде незабаром проголошений. Очевидно, що члени Головного Екзекутивного Комітету, проголошуючи заклик до інших, насамперед самі склали свої індивідуальні пожертви: головний предсідник Йосип Лисогір пожертвував $100.00, по $50.00 пожертвували заступник головного предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик, заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох та головний касир пані Уляна Дячук і ред. А. Драган, по $25.00 пожертвували заступник головного предсідника проф. Іван Телюк та асистент організаційного референта Степан Гавриш і заступниця головного предсідника пані Марія Душник $15.00. Разом досі вже вплинуло пожертв для поводян на понад тисячу долярів. Збіркова акція продовжується.

Президія Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців відбула наради в Римі

Рим. Черґове засідання Президії Секретаріяту СКВУ відбулося в Римі, у приміщеннях дому української католицької парафії Журавицької Божої Матері, у днях 28 - 29 червня 1972 року, з участю президента СКВУ мґра Антона Мельника, генерального секретаря д-ра Святомира М. Фостуна і скарбника мґра Омеляна Коваля.

Засідання було започатковане однохвилинною мовчанкою, вшановуючою пам'ять померлого нещодавно Члена президії, митрофорного протопресвітера о. Івана Бачинського. В ході нарад члени Президії обмінялися загальними інформаціями про пророблену діяльність у часі від попереднього засідання, обміркували фінансовий стан Секретаріяту СКВУ та основно обговорили діяльність усіх Рад і Комісій, котрі діють у системі СКВУ. Президія затвердила перейменування Комісії для справ культури на Раду та одобрила звернення цієї Ради до української преси у вільному світі. Обговорено і прийнято рішення оформити Комісію церковних справ та провести потрібні заходи для скріплення праці Комісій і Рад СКВУ.

Президія розглянула й обміркувала ситуацію на українському церковному відтинку. Українська Католицька Церква знаходиться в теперішньому часі у труднощах її організаційного завершення, й такий стан вимагає об'єднаної дії її ієрархії, духовенства та вірних. СКВУ сприятиме такій дії і підтримуватиме її. Процес об'єднання Українських Православних Церков є позначений новими успіхами, і Президія вітає об'єднуючі дії та зусилля Української Православної Ієрархії у тому процесі.

З уваги на те, що цього й наступного року припадає 40-річчя трагічного голоду в Україні, який був викликаний зумисне большевицьким режимом у цілі знищення мільйонів українців, Президія Секретаріяту обговорила форми вшанування пам'яті тих невинних жертв і належного відмічення згаданого 40-річчя цілою українською спільнотою у вільному світі. Розглянувши різні актуальні справи зовнішньої діяльности, а особливо акцію оборони переслідуваних і ув'язнених українських інтелектуалістів в Україні, Президія ствердила із признанням що така акція проводиться безперебійно й у ній українська молодь бере зокрема активну участь.

На нарадах Президії Секретаріяту СКВУ обговорено ще раз справу нових радіоавдицій в Україну зі Західньої Европи; намічено розглянути можливості поїздки членів Президії до Південної Америки та Австралії в цілі ознайомлення з українським організованим життям на тих континентах. Також розглянено й полагоджено ряд актуальних справ різного порядку, котрі вплинули в міжчасі до розгляду Президії від українських центральних громадських надбудов, установ, організацій і товариств.

Президія Секретаріяту в часі свого перебування в Римі теж склала візиту Його Блаженству Верховному Архиєпископові Кир Йосифові Сліпому.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Каґебівська трясовина

У боротьбі московського режиму проти виразників національної свідомости й сумління, тих, що в рямцях законів і постанов совєтських конституцій стають на оборону основних прав українського народу на розвиток його культури й мови, каґебівський апарат цього режиму послуговується всіма випробуваними методами сталінського терору.

Тих, що сміливо й певно обстоюють слушність і правду української справи, покликаючись на закони й конституцію, органи КҐБ намагаються унешкідливити чи й знищити з допомогою жорстоких засудів і потім знущань у таборах суворого режиму чи у в'язничних ізоляторах. Такої долі зазнають чи зазнавали такі постаті з-поміж українських дисидентів, як Святослав Караванський, Валентин Мороз чи й померлий минулого року в концтаборі Михайло Сорока.

Хиткіші елементи з-поміж арештованих КҐБ намагається застрашити погрозами суворих вироків, безупинних репресій, шикан та знущання під час довголітнього перебування в тюрмах і концтаборах. Їх змушують писати покаянні заяви і виголошувати написані каґебістами декларації, в яких арештовані чи поставлені під загрозою арешту засуджують не тільки свої „злочини", здійснені здебільшого писанням не надто небезпечних для режиму віршів чи й за поширювання їх шляхом „самвидаву", а то й передавання за кордон, але й обтяжують невигідних для КҐБ, тобто твердих у своїх переконаннях арештованих. З такою тенденцією були вимушені каґебістами й опубліковані в совєтській пресі два „відкриті листи" внучки Івана Франка Зіновії із загальним самообвинуваченням себе та своїх друзів, „покаянні заяви" заарештованого ще перед січневими арештами бельгійського студента Ярослава Добоша і надрукована недавно в київській „Робітничій Газеті" заява хеміка Леоніда Селезненка. Перший із них, Ярослав Добош, обтяжив малоконкретними обвинуваченнями Івана Світличного та Леоніда Селезненка і трьох жінок — Зіновію Франко, Ганну Коцурову і Стефанію Гулик. Другий, „всипаний" Добошем, Л. Селезненко обтяжив трьох відомих і принципових у своїй настанові літературних критиків Івана Світличного та Євгена Сверстюка і поета та літературознавця Василя Стуса, як також заарештованих Д. Шумука, Г. Коцурову і З. Антонюка, каючись за свій „злочин", що виявився єдино у посередньому переданні за кордон збірки віршів В. Стуса, які потім були надруковані у Брюсселі п. н. „Зимові дерева" і в яких тяжко знайти не тільки якісь „антирадянські" мотиви, а то й натяки. Щоб підкріпити ці благі обвинувачення, КҐБ опублікував готову вже два роки тому покаянну заяву поета Миколи Холодного із самообвинуваченням у писанні „злочинних", „ворожих радянському ладові" віршів і з обтяженням уже не тільки Світличного і Сверстюка, але й навіть письменника старшої генерації, недобитого сталінським режимом Б. Антоненка - Давидовича і репресованих режимом Гусака в ЧСР пряшівських літераторів П. Мурашка й І. Мацинського, як також немилих М. Холодному мистців Оксани Мешко й Івана Гончара.

Фабрикування всіх цих „покаянних заяв" і „відкритих листів" ще й досі не дало каґебістам бажаних наслідків. Виявлені в цих „документах" обвинувачення такого роду, що їх не відважився б узяти під розгляд ні один із демократичних судів світу. Усі „злочини" Зіновії Франко мали бути в тому, що вона „неправильно й викривлено приймала й інтерпретувала окремі недоліки і труднощі в нашому, тобто радянському житті" і поширювала серед знайомих деякі критичні до режиму самвидавні матеріяли. Ярослав Добош був заарештований за передавання під час зустрічей з деким із заарештованих, до речі позбавленим праці, невеликих сум грошей, яких ледве чи вистачило б на тиждень прожитку в Совєтському Союзі, і за спробу вивезення на Захід такої, цілком уже неполітичної праці, як „Словник рим" Св. Караванського. „Злочин" Леоніда Селезненка мав бути в тому, що він передав через другі руки за кордон збірку ліричних віршів Василя Стуса, в яких тяжко дошукатися якогось „антирадянського змісту" чи „антирадянського спрямування". А щодо поета Миколи Холодного, то і його вся „ворожа" до „радянського" ладу діяльність виявилася в тому, що він був „під враженням невірного тлумачення критики культу особи" і „писав вірші з наклепами на радянську дійсність" із таким змістом, що їх редактори журналів „нової лівиці" у ЗСА навіть не прийняли б для друку з огляду на їх не революційність.

Так чи інакше всі ці „документи", покаянні заяви і „відкриті листи" свідчать про одне — про справжню каґебівську трясовину, що компромітує систему, в якій вони фабрикуються.

Закордонні свідки

Московська „Правда" в цих місяцях публікує багато пропаґандивного характеру матеріялів, присвячених темі „50-ліття СССР". Знаючи, що своїм авторам населення не дуже довіряє, „Правда" змобілізувала цілий полк закордонних червоних дописувачів або відвідувачів з квитками комуністичних партій. Вони, оті закордонні свідки „щасливого життя" в СССР, покликані ЦК КПСС переконувати совєтських громадян, що кращого життя, більшої справедливости, більшої рівности, як у СССР — на земній кулі не існує. Як колись Сталін використав міжнародний авторитет чи ім'я Анрі Барбюса, Анрі Жіда й інших для підтримки свого народовбивчого режиму, так тепер ЦК КПСС покликає до слова на сторінках „Правди" членів центральних комітетів та діячів різних закордонних компартій або симпатиків, як австралійський романіст А. Маршалл.

Найновішим „знавцем" підсовєтського життя виявився після кількаденного перебування в Москві кубинський диктатор Фідель Кастро, нагороджений орденом Леніна. Довівши Кубу до стану убогости й безправ'я, Кастро в промові, передаваній через совєтську телевізію, вихваляв досягнення СССР: „Коли б Ленін зміг побачити, чого досягнув совєтський народ у ділянках культури, політики революційної творчости, коли б міг побачити, як змінився цей народ, у який він вірив, то напевно відчув би почуття справжньої гордости". Явно утотожнюючи поняття совєтський народ з поняттям російський народ, Кастро виявив елементарну неграмотність, бо навіть за совєтським стандартом у поняття „совєтський народ" входять ще понад сто не-російських народів. У промові через московську телевізію той новий „совєтолог" договорився до того, що, як зацитували „Известия" з 8-го липня, „можливо, навіть самі совєтські люди не можуть собі повністю уявити досягнень у вашій країні"...

Згадуваний відомий французький письменник Анрі Жід згодом політично прозрів і написав книжку правди, в якій змалював СССР, як імперію неволі. В СССР викляли його ім'я, але в світі вже відомо: будь обережний з тим, кого вихваляє ЦК КПСС!

I. Світ

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ УРЯД

Минулого місяця прем'єр Японії Ейзаку Сато проголосив, що він має намір скласти заяву про свою резиґнацію, як голова уряду та партії ліберальних демократів, яка на протязі післявоєнних років стояла в Японії при владі.

Е. Сато мав чималі успіхи в своїй політичній праці і дав прекрасний приклад, як можна після програної війни вивести зруйновану країну на вершок економічної могутности.

А проте, для загального настрою населення не має рішального значення, яких успіхів осягнув той чи інший політичний діяч: коли він задовго очолює уряд, він втрачає свою популярність. В країні, де рідко - коли прем'єр залишався довгий час на своєму посту, Ейзаку Сато вирішив відійти своєчасно, передавши керівництво в руки заслуженого члена своєї партії — Какуеї Танака.

Новий голова партії і прем'єр вийшов із селянської родини з консервативними поглядами свого клану. Треба знати, що селянство Японії у своїй більшості зорганізоване в клани, пов'язані міцно родинними зв'язками та спільними звичаями. Свою енерґією, вмінням учитися, ніколи не відмовляючись від праці, якою б вона не була тяжка, Какуеї Танака дійшов до найвищого становища в країні.

З молодих літ, а йому тепер тільки 54 роки, Танака створив успішне будівельне підприємство. Мавши 31 рік, він був уже міністром юстиції. Його блискуча кар'єра викликала здивування, а часом і заздрість, але його вміння переконувати здобуло йому авторитет та пошану. Японці люблять амбітних і працьовитих людей.

В Японії з селянських низів вийшли численні керівники установ та організацій. Винятком була тільки армія, де високими старшинами могли бути тільки члени самурайських родин.

У своїй політичній діяльності Какуеї Танака показав себе добрим організатором та людиною з твердими переконаннями, і тому його вибрали головою ліберально-демократичної партії, яка має в парляменті більшість і втішається серед населення великою популярністю.

Какуеї Танака став головою партії ще й тому, що вона потребувала зміни головства не лише для того, щоб мати належну кількість голосів у парляменті, але також щоб закріпити свою популярність серед широких мас народу, де почали зростати впливи лівих партій. Це стосується головно інтеліґенції, яка вийшла зі сіл та робітничих кол і не змогла здобути відповідного поля для своєї діяльности. Японія має забагато людей з високою освітою без можливости практично прикласти свої знання...

Однак, комуністи як слід не використали сприятливої для них ситуації, і молоді інтеліґенти входять у торговельну та промислову ділянки, де, хоч не мають перспектив на задоволення своїх амбіцій, мажуть забезпечити себе матеріяльно. Величезний добробут країни, осягнений впертою працею всього народу після війни, відкрив широкі перспективи у вказаних вище ділянках суспільного життя.

Танака, як згадано, вийшов із селянської родини, але він не пристав до незадоволених, і практична настанова привела його до активної політичної діяльности. Тепер він стає перед великими проблемами японського життя, використання добробуту та виведення Японії на шлях великодержавности і задоволення амбіцій, які не далося задовольнити військовим колам у війні 1939-45 років.

Серед інших проблем, які стоять перед новим прем'єром, найбільш важливим є полагодження фінансових справ з Америкою, бо Японія має завеликий балянс у свою користь (понад три більйони долярів в минулому році), а крім того має 16 більйонів чужинецьких резерв, яких не вживається через бюрократичні обмеження для торгівлі в своїй країні, себто обмеження імпорту.

До поважних проблем, що стоять перед новим прем'єром, належить устійнення торговельних та політичних взаємин з Китаєм, питання взаємин з Формозою, також взаємин з Москвою — перспективи торговельні нібито великі, але Японія має гіркий досвід з москалями, які від давніх часів тримаються засади — треба брати, але не треба віддавати.

Життьовою проблемою для Японії є відібрані від неї Москвою Курільські острови, зокрема група островів біля самих берегів о. Хокайдо, т. зв. Габомаї та о. Кунашір, які завжди належали Японії. Військова охорона о. Окайдо в системі японської оборони є дуже важливою справою. На чолі її стоїть ген. Хасімото, якого ще молодим старшиною довелося нам особисто пізнати. Він піддержав наші заходи дістати дозвіл на видавання українського часопису „Манджурський Вістник", що виходив у Харбіні п'ять років.

Москва хоче дістати японську допомогу у розбудові сибірських та далекосхідних територій, але японці напевно не забули сконфіскованих у них москалями нафтових концесій на о. Сахаліні і заходять з ними у постійні конфлікти в справі риболовства, яке має величезне значення для японської економіки.

ВПЕРШЕ В МАНІТОБІ

Вінніпеґ. — Довголітню учительку - професіоналістку Віру Деренчук призначено супер - інтендантом шкіл у районі Трансконa - Спрінґфілд. Це вперше в історії Манітоби на таку посаду призначили жінку. Перед тим п-і Віра Деренчук була два роки заступницею супер-інтенданта шкільництва.

М. Л-ий

ДИТЯЧІ КНИЖКИ ЧУЖИХ НАРОДІВ

(На „нову моду")

Книжки для дітей виглядають тепер трохи „революційно", а деякі, як, наприклад, оповідання французького драматурга Йонеско, навіть безглуздо. Інші — повчальні, як у Китаї, для науки й розваги, такі, як „Комікси", але зовсім інші, ніж американські.

Сучасні автори книжок для дітей зірвали зовсім із давнім способом писання дитячих оповідань та казок, коли діти захоплювалися казками братів Ґрімів, Гофмана, „Івасем і Ганнусею", „Попелюшкою" і ін. І дивна річ: літературні критики твердять, що ці „новомодні" оповідання більше привабливі. Щоправда, в Японії все ще появляються казки романтичного змісту, як, наприклад, казки талановитого письменника Сокеюкі Імаші з ілюстраціями Даіґачі Огота.

Ба, дітей можна зацікавити й політикою. У Східній Німеччині появилася друком „лівацька" пропаґандивна книжка Ґунтера Гербурґера п. з. „Могутня Жарівка" з ілюстраціями його чотирилітнього синка Даніеля.

Героїня Жарівка виконує неправдоподібні речі: наводить страх на дорослих, пхає свого носа між бизнесменів, освідомлює кожного, висолоплюючи свого язика. Жарівка любить дітей. Не хоче, щоб вони мали подвійне підборіддя і велике черево, як посадник міста, тому організує протестаційний похід до міської ради. Жарівка летить до Китаю, бачить там тріюмфуючих фабричних робітників. Іде до церкви і здіймає хрест із престола. Виходить на вулицю і рятує жертву автомобільної катастрофи. Вкінці появляється на передвиборчих зборах, само собою псевдодемократичних. Викидає організаторів, і, коли плятформа опорожнилася, вигукує: „Нарід має довір'я до нас, тож будуймо школу і плавальню!" Отже, Жарівка — „дитина революції"...

„Історія ч. 2" Евжена Йонеско, французького драматурга. Автор представляє дітей у якомусь безглуздому світі. В усьому оповіданні нічого не діється, як лише те, що батько веде розмову із своєю маленькою донечкою і перевертає ввесь світ горі дном. Жозета ввійшла до батькового кабінету, коли він, покурюючи, розмовляв із кимсь через телефон. Вона питається: „Ти телефонуєш?" Батько завішує слухавку та й каже: „Це не теле*он". — „Ні, це телефон". — відповідає Жозета. — Мама казала мені й Жакеліна теж". — „Мама і Жакеліна помиляються. Це не телефон, а сир". — „Сир? Коли так, то люди гадатимуть, що це сир". — „Ні, бо сир називається не сиром, а музикальна коробочка зветься килимом. Килим зветься лямпою, стеля — підлогою, а підлога — стелею". І так далі й далі батько повчає Жозету про „правильне" значення слів: крісло — це вікно, а вікно — це перо. Подушка — це буханець хліба, а хліб — це килим. Ноги — це вуха. Руки — це ноги. Очі — це пальці, пальці — це очі.

І тепер Жозета говорить, як батько вчив її: „Дивлюся у крісло і їм подушку. Маю десять очей для ходження і два пальці, щоб бачити. Я з'їла музикальну коробку, тепер помащу килим мармелядою на десерт".

„Люди з-над Озера" Ф. Берлінера. Ця книжка з ілюстраціями Берінґа розповідає про ідеальну робітничу родину: батько щирий, відвертий і непоблажливий, діти імпульсивні. Їх співжиття зображене без найменшої сантиментальности. Це чудова книжка, поперетикана здоровим гумором. Для прикладу подамо коротенький зміст шостого розділу п. з. „Війна в Червоних Сливках":

Шестилітній синок Сорен нудьгує на подвір'ї, бо не має з ким бавитися. Його друг Петро у таборі на острові. Мама й батько ще сплять, бо прийшли пізно з вечірки і певно мають „каценямер", як говорила Софія. Нараз серед червоних сливок почулася тріскотня. Це розривалися кулі скорострілів.

Сорен вбіг у спальню з криком „Війна!" Побудив матір й батька. Батько надягнув дунґарі й пішов із сином поглянути, що там діється. „Вони бавляться у війну", — сказав батько. — „Бавляться у війну?" — спитав Сорен недовірливо. Пішли далі.

Всюди було видно жовнірів. Один із них усміхнувся до Сорена. То був його добрий друг, молочар, якого він бачив щодня і любив говорити з ним. — „З ким воюєте?" — спитав батько. Та молочар лише дав знак рукою, що треба мовчати. Підійшов до них офіцер і сказав: „Чи можу спитати вас, що ви тут робите?" — „Здається, можете, — відповів батько. — Я і мій син дивимося на війну. Гадаю, йде задовільно". — Офіцер почервонів, мов помідор, і мовив гостро: „Чи можу просити вас, щоб ви забралися з командного пагірка?" — „Можете, але це вам не поможе. Командний пагірок це мій пагірок із бронзової доби. А чи міг би я просити вас не толочити святоіванського зілля? Я ним заправляю собі горілку".

Тепер Сорен запримітив, що один жовнір махав головою, вказуючи пальцем на чоло. Інші жовніри реготалися. Не сміявся лише офіцер, що тепер посинів. Він несамовито засвистів у свисток і щось закричав.

— „О, це була війна!" — сказав батько. — „А як вона називалася?" — спитав Сорен, бо війни все якось називаються — Друга Світова Війна або Війна в пустині, або В'єтнамська Війна. — „Війна в Червоних Сливках", — пояснив батько.

Що діти можуть творити теж щось гарне, бачимо з книжки К. Шінемана „Пікассо: Діти й бики з Вальорісу". Це цікава збірка репродукцій. Французькі діти з Вальорісу, містечка на Кот д'Азюр і сусіднього містечка Жуан вшанували 90-літнього Пікассо тисячею образків боротьби з биком. Пікассо вибрав із них 48 і додав деякі із своїх (з доби 1957-1959). У висліді вийшла чарівна книжка. Вона заперечує твердження, що „навіть дитина може творити модерне мистецтво". Незграбні малюнки дітей подані в книжці поруч Пікассових мистецьких малюнків. Це не зменшує дитячої творчости, а радше підкреслює її свіжість.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ЕНЕРҐЕТИЧНА КРИЗА

Ми всі приймаємо і користуємося здобутками техніки, як чимось природним та самозрозумілим. Одним із таких здобутків і, до речі, основним фактором нашого високого життьового стандарту та комфорту є електричний струм, без якого годі собі тепер уявити життя. Передсмаком в і д сутности цього великого здобутку техніки було „затемнення" в Ню Йорку в 1965 р., спричинене перевантаженням електричної мережі.

Ми залюбки критикуємо та обурюємося проти занечищення нашого довкілля, але забуваємо про те, що це занечищення є ціною, яку мусимо платити за вигоди нашого життя. Бо одним із чинників забруднення нашого довкілля є турбіно - ґенераторні електрівні, що продукують ужитковий електричний струм з теплової енергії таких земних копалин, як вугілля, газ та нафта.

Електричний струм є чарівною енергією, що за потиском переключника пливе невидимим руслом електронів крізь тонкий електричний провідник, виконуючи призначене їй завдання прецизно, безшелесно, без слова спротиву. Таємницею успіху та широкого застосування електричної енергії є нескладність е л ектричних інсталяцій та дешева ціна користування електричним струмом.

Кошти користування електричною енерґією пересічної американської родини дорівнюються 10 дол. місячно, що, при 2.5 цента за 1 кіловат - годину, становить рівновартність 400 кіловатгодин.

Коли взяти до уваги, що один кіловат (1000 ватів) має силу 5 людей, тоді 400 кіловат - годин є відповідником 2,000 робочо - годин, які, вчисляючи працю робітника за найнижчою ставкою, скажім, 2 дол. на годину, коштували б нам 4,000 дол. Вживаючи електричних робітників, ця сама праця коштує нам тільки 10 дол.

На жаль, як ми вже згадували, від'ємною сторінкою цієї дешевої „покупки" є шкідливий вплив виродукування електричного струму на екологію нашої плянети, а зокрема на здоров'я людини. Крім цього можливість користування електричною енергією в найближчому майбутньому закроються дуже драматично з огляду на поспішний зріст населення, щораз більше запотребування на електричний струм та вичерпування викопного палива.

Згідно зі звітом Американської Енерґетичної Комісії на конвенції Об'єднаних Націй в Женеві 1971 р., присвяченій мирному використовуванню атомової енерґії, американські припаси нафти будуть вичерпані в 2000-му році, природного газу — в 2015-му році, а кам'яного вугілля — у 2400-му році.

Вже тепер електрівні для продукування ужиткової електричної енерґії не всилі задовольняти збільшене запотребування на електричний струм з огляду на загострені умови будування нових електрівень та щораз суворіші вимоги, що їх ставлять місцеві уряди відносно продукування „чистої енерґії". І тому в недалекому майбутньому, як не зайде радикальних змін в тому напрямі, електричні компанії будуть змушені або припинити приймання нових консументів, або обмежити споживання електричної енерґії для поодиноких відборців.

За 10 років будемо святкувати 100-літній ювілей першої у світі електрівні, яку збудував у 1882 р. при вул. Перл в Ню Йорку Тома Алва Едісон потужністю 500 кіловатів. Вона постачала електричний струм для освітлювання Едісонових жарівок 85 клієнтам. Але вже в 1920 р. продукція електричної енерґії в Америці дорівнювалася 40 більйонам кіловат - годин, в 1972 році американські електрівні продукують 1.6 квадрильйона кіловат - годин, що дорівнюється 34% світової продукції. Немає жадного сумніву, що в 2000-му році продукція електричного струму подвоїться. Отже, мусить бути знайдена розв'язка пального та занечищення нашого довкілля. Єдиною надією, на думку учених, є атомова енерґія.

В теорії існує два роди термоядрових реакцій, які можна запрягти до продукції електричної енерґії. Перша з них засновується на методі розподілу ядра (fission), друга — на методі злиття ядра (fussion). Першу методу використано при будові першої атомової бомби, яку скинуто в 1945 р. на Гірошіму.

Ця метода є основою термоядрового процесу реакторів атомових електрівень. Недоліком цієї методи є надмір радіоактивного проміння.

(Закінчення на стор. 5-ій)

Ольга Приходько

З МОРЯ ЖИТЕЙСЬКОГО...

Розповідь з часів старого Поділля

(10)

Чим далі порозуміння між ними ставало все повнішим. Почували себе цілком щасливими. Йому все більше й більше хотілося, щоб вони нарешті могли вже спільно ходити до товариства, але чекав, поки Стефанія цілком освоїться в новому середовищі, а також хотів, щоб це сталося у відповідний момент, при якійсь визначній події, коли буде велике товариство в зборі. Знав, що в такому випадку поява Стефанії може бути більш ефектовною, але також у великому товаристві при бажанні легше залишитися непомітними. Коли хотів, щоб поява Стефанії була ефектовною ,не було це з пихи, бажав це для Стефанії, передбачав, що це дасть їй почуття певности себе і принесе їй велику радість.

Коли довідався від одного із своїх приятелів Ксаверія Замойського, що в австрійській амбасаді має бути з нагоди приїзду австрійського коронного насліднику велике прийняття, а потім парадний баль, подумав, що це власне був би відповідний момент.

Ксаверій Замойський займав визначне становище при амбасаді і запросив Зиґмунда на це прийняття, сказавши, що варто прийти подивитись, що мається на увазі влаштувати все з небувалою парадою.

Оповідаючи Стефанії про це запрошення, Зиґмунд сказав::

— Я б так тішився, коли б і ти пішла зі мною до амбасади. Там напевно будуть найкращі туалети сезону, а ти, здається, якраз цікавишся туалетами, — додав з милою усмішкою.

Стефанія радо згодилася.

— Але як буде з твоїм туалетом? — запитався стурбовано. — Треба мати дійсно щось дуже гарне.

— Я вже маю відповідний туалет, — скромно сказала Стефанія.

— Ах, так ось куди ви зникали з пані Дороті! Цікаво подивитись. Пані Дороті прекрасно розуміється на таких речах. Можеш мені то показати?

— Ні, — і почервоніла.

— Так це має бути і для мене несподіванка! — засміявся задоволено Зиґмунд.

Настав день прийняття. Коли перед від'їздом Зиґмунд глянув на свою дружину, вона в його очах побачила таке захоплення, що серце її радісно забилось. Правду сказати, вона сама була трохи захоплена, роздивляючись на себе у дзеркалі, так гарно то виглядало. На її запитливий погляд Зиґмунд шепнув:

— Будеш найкраща!

В амбасаді їх зустрів Ксаверій Замойський, якого Зиґмунд повідомив, що прибуде з дружиною. Ксаверій був сильно зацікавлений. Як то, ніколи ні слова про одруження і раптом — приїду з дружиною! Знав, що Зиґмунд завжди уникав жіночого товариства, знав, що він дуже вибагливий.

Коли і в очах цього спритного, елеґантного дипломата Стефанія помітила вогник здивування, її охопило радісне зворушення. Вводячи молоду даму до великої залі амбасади, де вже було повно гостей, Ксаверій розсипався у компліментах, а Зиґмундові зауважив з лукавою усміцкою:

— Тепер я розумію, чому ти так пильно ховаєш свій скарб.

Багато очей звернулося до них. Стефанія мило відповідала Ксаверію і ніби зовсім не помічала тих цікавих поглядів, які на неї були звернені. Зиґмунд у натовпі трохи відстав навмисне, бо хотілося йому слідкувати зі сторони за тим враженням, яке вона справляє.

Невже це Стефанія, та скромна Стефанія, яку він пізнав у білому палаці своєї матері? Де взялися ця хода, ця ґрація, ця плавність рухів? А цей туалет? Мій Боже! Що туалет робить з жінкою! І як вона знайшла якраз те, що найбільше підкреслює її принадність?

(Далі буде.)

XX-та ОЛІМПІЯДА МЮНХЕН 1972

за участь України в олімпійських іграх

УКРАЇНСЬКИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ

НАПЕРЕДОДНІ XX-ої ОЛІМПІЯДИ В МЮНХЕНІ

Вже незабаром — 26 серпня 1972 року розпічнуться XX Олімпійські Ігри в Мюнхені. Згідно з усіми передбаченнями знавців Олімпійських Ігор — вони будуть найчисленнішими за цілу історію міжнародного олімпійського руху.

З СССР на Олімпіяду приїздить не тільки найчисленніша олімпійська команда, але й сотка, а то й тисячі туристів. У Мюнхені для них спеціяльно зарезервовано готелі, СССР має на місці спеціяльну свою місію, яка полагоджує ці справи, докладаючи всіх старань, щоб громадян СССР якнайщільніше ізолювати від зовнішнього світу і зокрема від українців та інших національних груп, які живуть поза межами своїх батьківщин.

Як до багатьох інших подій міжнародного характеру, так і до Олімпіяди, українці на Заході ставляться з резервою, пасивно і тільки одиниці, як відомо, вибираються на Олімпіяду, а деякі більші групи молоді й студентства, які будуть в тому часі в Европі, не подбали, щоб одержати квитки вступу хоч на кілька Олімпійських змагань.

Як на попередніх Олімпіядах, так і на цій, українська спільнота зможе зробити повжну роботу, в рямцях німецьких дуже суворих законів, ще раз видвигаючи на форум міжнародної публічної опінії російський колоніялізм у спорті, національну дискримінацію та заборону участи в Олімпійських Іграх, тоді коли участь в Олімпіяді беруть навіть такі держави, як Люксембурґ, Ліхтенштайн і Монако.

Українська присутність у Мюнхені зобов'язує всіх нас, кожний український виступ, кожну ініціятиву, кожний прояв в обороні українського народу, провадити на високому культурному рівні, на рівні гідности українського політичного еміґранта, чи людини українського походження, яка готова завжди і всюди боронити прав своїх земляків.

В часі Олімпіяди буде багато різних зустрічей з земляками з України і з багатьма чужинцями. Напевно будуть зустрічі дуже драматичні. Це буде ще одна нагода для всіх нас розказати всьому світові про репресії й арешти в Україні, про русифікацію і російський колоніялізм, про топтання людської свободи й гідности, тих саме символів, які повинні бути прикладом для олімпійської молоді світу. На жаль олімпійські ідеї ще досі пересяклі політикою, нездоровою конкуренцією великодержав і в першу чергу СССР, який якраз на олімпійському форумі є ганьбою XX століття, символом поневолення і пониження, що є запереченням всього того, за що людина і молодь сучасного світу змагаються.

Присутність української молоді на Олімпіяді буде напевно не тільки нагодою зустрінутися і палко дебатувати з нашими земляками з України, але й зустрінутися нашій молоді з різних країн світу, щоб не лише познайомитися ближче з собою, але й затіснити свої зв'язки і закріпити одність та спільність у нашій праці для нашого народу.

Обмеження свободи в часі Олімпіяди

Мюнхен (Вл. кор.). — Під тиском країн совєтського бльоку і на постійні та уперті домагання уряду СССР, німецький парлямент (Бундестаґ) прийняв в половині квітня цього року драстичні постанови й одноголосно схвалив „Закон в справі запевнення олімпійського спокою" в часі XX-ої Олімпіяди. Згідно з цим законом в часі Олімпіяди є заборонені всі зібрання, збори, віча, з'їзди, конґреси не лише в Мюнхені, але і в усіх тих містах Німеччини, де відбуватимуться олімпійські змагання. Кожна демонстрація чи зібрання, яке буде відбуватися без дозволу олімпійських чинників, будуть трактовані, як протизаконні. Всі учасники таких виявів будуть арештовані і потягнені до карної відповідальности. На стадіонах, в олімпійському селищу чи у визначному крузі навколо олімпійських будов заборонено вивішувати транспаренти, розклеювати афіші чи роздавади летючки, які в будьякий спосіб могли б діткнути політичні чи релігійні преконання учасників Олімпіяди.

Для „задержання спокою" в часі Олімпіяди з цілої Німеччини до Мюнхена стягається 10 600 поліцаїв і 2 000 детективів (жінок і чоловіків), які будуть працювати в Олімпійському селищу, на стадіонах і в інших олімпійських інсталяціях.

Чи можливо це осягнути? Чи є така сила, яка б могла вбити бажання свобідної виміни думок, бажання свободи?

Історія вчить, що ще не було такої сили в жодній країні, яка б могла вбити свободу.

Чи хочете поїхати на Олімпіяду?

Якщо Ви бажаєте поїхати на Олімпіяту та допомогти в українській праці в часі Олімпіяди і якщо Ви студент чи молода людина студентського віку — вишліть на адресу нашого Комітету такі дані:

1) Ім'я і прізвище, 2) місце і дата народження, 3) що, в якій школі і на якому році студіюєте, 4) які знаєте мови, 5) до яких належите українських організацій?

Кожна особа, яка зголоситься — негайно одержить додаткові інформації. Для всіх, які будуть співпрацювати з нашим Комітетом — забезпечені дарові нічліги на цілих два тижні в Мюнхені.

Пишіть на таку адресу:

Ukrainian World Committee
for Sport Affairs
P. O. Box 2883
Baltimore, Md. 21225, U.S.A.

Складайте пожертви на Олімпійські цілі!

З пресових повідомлень кожному українцеві відомо про працю ношого Комітету в часі Олімпіяди в Мельбурні, Римі й Мехіко.

Кожна праця вимагає багато фінансових засобів. Тому просимо всіх українців складати свої пожертви на українські олімпійські цілі.

Кожна пожертва буде дуже допоміжною в змаганні за участь України в Олімпійських Іграх.

Всі пожертви шліть на адресу:

Ukrainian World Committee
for Sport Affairs
P. O. Box 2883
Baltimore, Md. 21225, U.S.A.

Сторінка Українського Олімпійського Руху
Липень, 1972
Редакція: Інформаційна Служба УОР
UWCSA
P. O. Box 2885, Baltimore, Md., 21225, U.S.A.

ЩЕ РАЗ: УКРАЇНА Й ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ

Після другої світової війни, коли поза межами України опинилося багато українців, відкрився цілий ряд можливостей активізувати українське питання на різних відтинках міжнародної діяльности. Зокрема така активізація ставала важливою з перспективою на успіх, коли у наших руках були і є сильні арґументи проти нерівностей, яких зазнає наш народ на рідних землях.

До одного з цих відтинків належить також міжнародний олімпійський рух, на форумі якого ще донедавна справа України була взагалі невідома. Для Української ССР ця проблема довгі роки була неактуальна, тому, що й СССР був замкнений залізною заслоною від Західнього світу і не мав жадних бажань не тільки брати участь в Олімпійських Іграх, але й не мав бажання випускати своїх спортсменів поза свої кордони.

Не зважаючи на те, не лише СССР, але й усі совєтські республіки, згідно з принципами і статутом Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК), мали і далі мають право брати участь в Олімпіядах, як цілком окремі народи.

Коли в 1952 році СССР вперше взяв участь в Олімпійських Іграх в Гельсінках (Фінляндія) і коли в загальносовєтській команді брала участь також велика кількість українців, тоді зацікавленим цим питанням було відомо, що на тій Олімпіяді брали окрему і самостійну участь навіть такі країни, як Голляндські Антіли, Багамас, Бермуда, Північне Борнео, Британська Ґвінея, Гонґ Конґ, Ліхтенштайн, Сан Маріно, Сінґапур і деякі інші.

Питання участи України в Олімпійських Іграх датується саме цим 1952-им роком. Воно вже двадцять років є актуальною проблемою не тільки серед української еміґрації, але також і в Україні, про що вже є цілий ряд фактів і документів.

Говорячи про Україну й Олімпійські Ігри, в кожного читача може виринути питання:

Чи це справи суто спортові, чи політичні? Чи участь України, а радше УССР, в Олімпійських Іграх, є справою тільки спортових чинників на Україні і на еміґрації, чи також справою політичною в повному розумінні цього слова?

Український Олімпійський Рух поза межами України і люди, які цим питанням займаються, трактують це питання і представляють його в Міжнародному Олімпійському Комітеті та на форумі цілого ряду національних Олімпійських комітетів, як питання суто спортове, яке не має обсолютно нічого спільного з політикою.

Ставлячи так цю справу і покликаючися на політично-правний статус України, як своєрідної держави у формі УССР, яка згідно з статутом МОК має повне право брати окрему і самостійну участь в Олімпійських Іграх, нарівні з іншими країнами - державами, колоніями і домініями — можна мати більш тривку і реальну базу і більші перспективи на успіх, пам'ятаючи при цьому, що українcький спорт в Західних країнах, які б ми не мали в ньому успіхи, за ніяких умов не міг би бути репрезентований на Олімпіядах, як окрема одиниця. Цього питання ніколи Український Олімпійський Комітет на форумі МОК не підносив (хоч в деякій пресі про це появлялися статті), докладно перевіривши усі статути, закони і принципи міжнародного олімпійського руху, які екзильний спорт до окремої участи в Олімпіядах не допускають.

Щоб осягнути цю мету, себто добитися, щоб Україна брала окрему участь в Олімпійських Іграх, УОР (Український Олімпійський Рух) протягом довгих років, виходив з цілим рядом пропозицій, ідей, проєктів, висилаючи сотки, а то й тисячі листів, звернень та меморандумів.

Згадати б тільки кілька думок та ідей, які характеризують ту силу арґументів, що її можна мати й на інших відтинках нашої міжнародної діяльности:

— УОР вказував, що Україна є членом Об'єднаних Націй і цілого ряду міжнародних організацій — Міжнародного Червоного Хреста, Міжнародного Парляментарного Союзу, ЮНЕСКО, Міжнародної Економічної Комісії ОН, Міжнародного Союзу Праці та багатьох інших;

— Що в Україні росіяни застосовують національну доскримінацію супроти українських й інших спортсменів не-росіян;

— Що членами МОК є також колонії і навіть території, які не є ані самостійними державами, ані членами ОН, тоді, коли Україна є членом ОН і цією міжнародною організацією уважається за окрему державу.

Після цілого ряду заходів, напередодні Олімпіяди в Римі (1960 р.) на черговому засіданні Екзекутиви МОК, маючи сильну підтримку делеґатів Англії і Швайцарії, МОК прийняв такі ствердження і рішення, які були подані до відома УОР:

1. Екзекутива МОК стверджує, що Україна, як член Об'єднаних Націй, має повне право брати самостійну і окрему участь в Олімпійських Іграх;

2. Щоб це могло статися, в самій Україні мусить створитися Національний Олімпійський Комітет України і виконати всі формальності, згідно зі статутом МОК.

Це ствердження за підписом Президента МОК Еверi Бранджера, було тим кульмінаційним пунктом, за що довгий час змагався УОР. Після цього стало ясно, що на цьому міжнародному олімпійському форумі є неможливо будь - що більше осягнути, зате під тиском міжнародної публічної опінії можна ставити це питання як перманентну проблему на форумі МОК, так довго, поки не наступить усамостійнення України принаймні в спорті.

Говорячи про це, треба підкреслити один дуже важливий момент: в змаганні за виведення України на міжнародну спортову арену ініціятива вийшла від українців з України, а не від українців - еміґрантів.

На численних зустрічах, які відбувалися після Гельсінкської Олімпіяди в різних европейських країнах, українські спортсмени з України вказували, що майже всюди їх трактується, як росіян в чужій та навіть чужомовній совєтській пресі. Вони суґерували, щоб українці на чужині повели провідну працю в цьому напрямку, що й довело до створення Українського Олімпійського Комітету.

Цілий ряд фактів і документів вказують на те, що рух в Україні за її участь — окрему й самостійну, не лише в Олімпійських Іграх, але й у інших міжнародних спортових організаціях, був такий великий, що це питання продісталося навіть на сторінки київської спортової преси.

Можна дуже сумніватися, що це був звичайний збіг обставин, коли вперше за цілу історію, це питання, хуже виразно і недвозначно видвигнув на сторінках київського журналу „Дніпро" відомий спортовий кореспондент Кім Пушкарьов.

Аналізуючи дійсність на Україні початку шістдесятих років, можна помітити, що в цьому часі виразно пробиваються національні моменти в різних ділянках українського культурного життя. Цей час був часом появи шестидесятників не тільки в літературі, мистецтві й музиці, але, як стало згодом відомо — також у спорті. Коли в інших ділянках було виразно видно бажання свободи творчости, все більше національних елементів у ній та відхід від традиційних штампів попередніх років — то в спорті проявляється виразне і недвозначне бажання вивести Україну в зовнішній світ, усамостійнитись спортово та змагати за першенство не лише в межах СССР, але й у світовому спорті, на що українські спортсмени мають всі дані.

Рух за усамостійнення спорту на Україні тривав всього кілька років. Він формально почав повільно гаснути паралельно з арештами й репресіями на Україні культурних діячів і студентства в 1965-1966 роках. В евіденції УОР є велика листа прізвищ, національно свідомих спортсменів, які якраз в часі розгрому короткотривалого своєрідного відродження шістдесятих років, були депортовані з України на постійно до Москви, Ленінграду чи у міста азійської частини Росії та виступали на спортових змаганнях, як росіяни.

Говорячи про Україну й Олімпійські Ігри, виринає чергове питання: що ми хочемо осягнути на олімпійському відтинку?

Абстрагуючи від ідеологічних питань, політичних і від наших політично - ідеологічних розбіжностей, зокрема тих розходжень, які можуть існувати між нами — політичними еміґрантами і деким зі спортсменів з України, концепція усамостійнення України в спорті, може мати далекойдучі наслідки. Тут ідеться про те, щоб в українця — того робітника чи студента, якого з усіх сторін намагаються русифікувати і вбити у нього всяке національне відчуття приналежности до України і українства — посилити те відчуття. І в цьому питанні ми можемо тому українському спортсменові дуже багато допомогти.

Що з того, що для прикладу — на Олімпіяді у Гельсінках (1952 р.) Україна за кількістю здобутих золотих медалів була б на 3-му місці, а Росія — на 7-му; в Мельбурні (1956 р.) — знову на третьому, а Росія — на другому; в Римі (1960 р.) — знову на третьому, а Росія на другому; в Токіо (1964 р.) Україна — на третьому, а Росія на сьомому; у Мехіко (1968 р.) Україна на третьому, а Росія — на шостому?

Питання поставлено „що з того?" тільки тому, що про ці успіхи наших спортсменів відомо лише в Україні, про них пишеться в місцевій київській пресі, щоб задовільнити льокальні українські аспірації. Але, якщо йде про видання російською мовою, то автоматично наші спортсмени перестають бути спортсменами українськими, — їх роблять спортсменами „радянськими", а для експорту, для зовнішнього світу, в чужомовних виданнях вже пишеться мішано, що це спортсмени „совєтські" або російські, тоді як в чужомовних спортових енциклопедіях чи різних виданнях, пропускається прикметник „совєтський", а вже тільки пишеться про них, як про „росіян", а про СССР, як про Росію. Так, що український спортсмен з України попадає в зачароване колесо, він крутиться по таких сходах — український спортсмен, совєтський, російський, росіянин. Попавши на найвищий щабель — російський, його вже майже неможливо стягнути в чужомовних виданнях на щабель перший — український. Тут він безсильний, а ми або надто пасивні, або зайняті багатьма „важливішими" нашими внутрішніми справами, щоб це спростовувати.

До цілого ряду питань, пов'язаних з олімпійською проблемою, долучуються не менш важливі: чи доцільно нам домагатися, щоб Україна (себто УССР) брала окрему й самостійну участь в Олімпійських Іграх? Питання це є дуже принципове, нарівні з питанням чи Україна (УССР) повинна бути членом ОН, чи не повинна; чи Україна повинна мати дипломатичні взаємини з іншими країнами, чи не повинна; а також чи є доцільно, щоб українські культурні групи й ансамблі виїздили в західній світ — чи не доцільно?

Український Олімпійський Рух став на становищі, що з точки погляду української національної рації, це не лише доцільно, але й конечно.

Навіть, якщо б ми тут, поза Україною, не домагалися участи України в Олімпійських Іграх, нашим обов'язком було б і надалі розкривати російський колоніялізм у спорті, національну дискримінацію та боронити національну честь і національне ім'я українських спортсменів з України. Який рівень національної свідомости деяких спортсменів з України не був би, нам завжди треба відвойовувати їх для України.

О. З-ич

Екзекутива УОР:

Д-р Б. Шебунчак — президент; д-р Ю. Криволап — заступник, О. Зінкевич — ген. секретар, проф. П. Войтович — скарбник, М. Куропась, З. Снилик, О. Шевченко, Б. Гасюк, Є. Федоренко, В. Процик — члени.

Українська Олімпійська Льотерія

Український Олімпійський Рух в екзилі проголосив першу льотерію на базі добровільних датків на українські олімпійські цілі.

Пожертви на квиток виносять всього ОДИН доляр, або п'ять долярів за льотерійну книжечку, в якій є сім квитків.

Кожна особа, яка дасть даток хоч на один квиток, може виграти одну з трьох нагород:

— поїздку на Олімпіяду (або двісті долярів готівкою);

— оплату половини поїздки на Олімпіяду (або 100 долярів готівкою);

— 50 долярів готівкою.

Крім цих нагород можна виграти також ще додаткові. За всіми інформаціями просимо звертатися на адресу:

Ukrainian World Committee
for Sport Affairs
P. O. Box 2883
Baltimore, Md. 21225, U.S.A.

ОЛІМПІЙСЬКІ НОВИНИ

(ІС УОР). — Понад 12 тисяч осіб із 130 країн світу майже один місяць проживатимуть в олімпійському селищі в Обервізенфельді. 1 800 змагунок, 8 000 змагунів багато тренерів, лікарів і ін. займатимуть 3 000 помешкань для чоловіків і 800 для жінок. Селище для мужчин зложене з 14 поверхових бльоків. Жінки мають до своєї диспозиції один 18-поверховий будинок і 800 бонґало. В центрі селища є крамниці, пошта, театри, кіно і т. п. Велика їдальна вміщає нараз 2 600 осіб. Щоб змагуни не витрачали часу на чекання — світляні сиґнали вказуватимуть їм дорогу до вільних місць при столиках. Щоб мешканцям селища дати змогу якнайкраще використати вільний від зайняття час, селище буде відкритим день і ніч. Міське Транспортове Підприємство погодилось видати спортсменам і діячам спорту вільні на переїзд квитки всіми публічними середниками льокомоції.

Господарі XX Олімпійських Ігор запевняють, що таких виґід праці, як у Мюнхені, журналісти не мали ще на жадній спортовій імпрезі. Для них збудовано 13 мешкальних бльоків, запевняючи кожному окрему кімнату. Всіх акредитованих журналістів є понад чотири тисячі.

В олімпійському селищі центр медичної обслуги буде приміщений в чотириповерховому будинку і вивінуваний в наймодерніше медичне влаштування. 300 лікарів і 1 400 осіб допоміжного персоналу дбатимуть про здоров'я спортсменів.

Телевізія анґажує найкращих режисерів Европи. Любителі спорту, які оглядатимуть Олімпійські Ігри на телевізійних екранах, можуть бути певні, що оглядатимуть образи в опрацюванні найкращих спеціялістів того діла. Олімпійські власті, в цій цілі, заанґажували найславніших режисерів з різних країн, які відповідатимуть за рівень телевізійних передач з поодиноких видів спорту. Для прикладу наведемо: за передачу боксерських змагань відповідатимуть англієць і німець, фехтування — австрієць, веслування — швайцарець, вкінці за футбол—італієць і голляндець.

Під час цьогорічних Олімпійських Ігор буде приділено 1 109 олімпійських медалів. З того 364 золотих і срібних та 381 бронзових. Різниця поміж кількістю медалів за два перші місця і за третє полягає в тому, що за здобуття третього місця в боксі і джудо признається по два медалі. Найбільше медалів буде роздано за олімпійське плавання, далі іде легкоатлетика, веслярство, гімнастика і відбиванка.

26 липня стартує Олімпійська естафета. Олімпійська естафета, яка принесе запалений огонь, вистартує з Олімпії 26-го липня. Щоб принести вогонь з Греції до Мюнхену потрібно 29 днів.

Характеристичним для олімпійського селища є висока на 290 м. вежа. На її верху знаходиться ресторан і майданчик, з якого можна оглядати ввесь Олімпійський Парк. Всі олімпійські забудовання в західній частині Обервізенфельду потупають зелені. Східня частина селища відділена від західньої автострадою.

Любителі спорту зможуть одержати всі інформації про найновіші висліди телефоном. Автомат інформуватиме в трьох мовах: німецькій, французькій і англійській. Викликаючи число 1-16-61 дістанете інформації в німецькій мові, 1-16-64 — французькій і 1-16-67 — англійській.

КҐБ-івська тінь над Мюнхеном

Мюнхен (Вл. кореспонденція). — Вже більше як рік совєтська преса та преса соціялістичних сателітних країн, ведуть неперебірливу кампанію проти різних еміґрантських груп у Німеччині, шантажуючи німецький уряд та домагаючись, щоб він обмежив в часі Олімпіяди всякі права вислову свободи і протесту проти большевицького терору. Кампанія ця велася спочатку проти американських радіостанцій „Вільна Европа" і „Свобода", а згодом поширилася майже на всі групи еміґрантів, які мають свої організації в Мюнхені.

З розвідочними цілями, з кінцем 1971 року, був висланий з Москви до Німеччини кореспондент Семен Близнюк, який вислід своєї праці опублікував у київському спортовому журналі „Старт", (ч. 2, лютий 1972) під заголовком „Привиди, які повертаються". Стаття тим цікава, що і С. Близнюк і його компаніон Борис Базунов спромоглися навіть на такий героїзм, що рішилися відвідати видавництво „Сучасна Україна", побували на третьому поверсі, на 8 Карльспляц, але до середини так і не дісталися ... С. Близнюк пише, що переглядаючи телефонічну книжку в готелю „Баєріше гоф", він віднайшов цілий ряд різних еміґрантських організацій: „Тут, на людному перехресті, — пише він, — судячи з адресної довідки, отаборились і „Українська жіноча спілка", і „Центральне представництво українських еміґрантів у Німеччині", і „Українське інформаційне бюро". Покликаючись на німецьку пресу Близнюк пише, що „еміґрантські організації, звичайно, спробують посіяти розбрат серед олімпійців та внести дезорганізацію в хід подій".

Обидва кореспонденти, які безсумнівно є співпрацівниками КҐБ, що виразно видно з їхньої довгої статті, мали відвагу поставити генеральному секретареві Організаційного Комітету XX Олімпіяди Г. Кунцові питання. „А як же буде з тими еміґрантськими організаціями, які створюють пряму загрозу нормальному перебуванню в Мюнхені олімпійців, сайкуванню між ними? Невже власті безпорадні справитися з цими конторами живих покійників?"

На це питання совєтські каґебісти одержали таку відповідь: „На жаль, ні ... Однак, ми встановлюємо суворий порядок проходу в олімпійське селище. Там все буде гаразд".

„А в самому місті, — дальше запитував Близнюк, — На тій же Дахаверштрассе або Леопольдштрассе?", — на що дістав відповідь: „Вживемо заходів ..."

Не знаючи взагалі західнього, свобідного стилю життя, каґебісти не можуть зрозуміти, що нікому й на думку не приходить, щоб робити якісь спеціяльні заходи для охорони, наприклад американських, канадських, французьких, альжірських чи австралійських спортсменів ... Кожний спортсмен, з будьякої країни світу, за вийнятком СССР, не має страху перед будь-якими людьми, які живуть чи можуть прибути до Мюнхену на Олімпіяду. Чого ж тоді бояться совєтські лідери?

Свою статтю „Привиди, які повертаються", С. Близнюк закінчує словами: „Треба подумати про те, як перешкодити тим, хто на час приховався в своїх гадючих кублах, щоб знову жалити людей, отруювати атмосферу миру".

Сказано ясно: в Москві вже від давна плянується й обдумується, „як перешкодити" свобідну вияву тих численних осіб, які прибудуть на Олімпіяду, не тільки для того, щоб побувати на Олімпійських Іграх, але й для того, щоб зустрінутися зі своїми земляками.

Українці, які живуть поза Україною, наша молодь і студентство, не мають страху перед диверсіями каґебістів, які напевно будуть дуже активні в часі Олімпіяди в Мюнхені. Їм не злякатися совєтської пропаганди й ідеології. Вона до свобідної і вільної людини доступу не має.

Мюнхен в часі Олімпіяди буде не тільки місцем дружніх зустрічей, але напевно і місцем ідеологічних і політичних баталій між двома цілком різними і протилежними світами.

І цього треба бути свідомим всім тим з-поміж нас, які їдуть на Олімпіяду.

П. Варцах

Підготова Ювілею Сторіччя НТШ

Пленарна Сесія Управи Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА відбулася 3 червня 1972 р. у власному домі в Ню Йорку. Нарадами проводив голова проф. д-р М. Стахів. Головною справою нарад була дальша підготова відзначення ювілею НТШ на терені ЗСА. Ці справи реферував проф. д-р О. Андрушків, голова Ювілейного Комітету. Він звернув увагу, що ювілейні святкування сторіччя НТШ відбувають під проводом Головної Ради НТШ, всі крайові НТШ у своєму обсязі, це є в ЗСА, Канаді, Европі і Австралії. Центральною точкою ювілейних святкувань буде Ювілейний Науковий Конґрес під авспіціями ієрархії обох Церков і центральних крайових національних репрезентацій, на чолі із Світовим Конгресом Вільних Українців та Головної Ради НТШ. Ділові справи Ювілейного Наукового Конґресу полагоджуватиме окремий вужчий Діловий Комітет Конгресу, яким з уповноваження Головної Ради НТШ, проводить проф. д-р О. Андрушків з проф. д-ром М. Чировським, проф. д-ром П. Стерчом, проф. д-ром В. Левом, проф. д-ром Г. Лужницьким і з інж. Р. Кобринським як секретарем. До Ділового Комітету входить з Уряду голова НТШ в ЗСА проф. д-р М. Стахів. Цей Комітет тісно співпрацює з генеральним секретарем ГР проф. д-ром В. Стецюком і з директорами Секцій. Науковий Конґрес відбудеться в днях 23-24 листопада 1973 р. відбудеться тестимоніяльний в Ню Йорку, по Конґресі бенкет в честь Ювілята.

Підготовчу акцію ювілею НТШ на терені ЗСА веде згаданий Центральний Ювілейний Комітет НТШ в ЗСА під головуванням проф. д-ра О. Андрушкова. Комітет має завдання пожвавити творення місцевих Ювілейних Комітетів, з участю всіх організацій національної спільноти в ЗСА, в значніших осередках нашої громади. Крім цього ці Комітети мають завдання переводити збірку на ювілейний фонд НТШ в ЗСА, щоб осягнути конечні фонди на видання українознавчих праць з нагоди ювілею.

Коротка інформаційна Історія НТШ, праця проф. д-ра В. Лева вже друкується і появиться у другій половині липня ц. р. Ця публікація появиться наперед українською мовою, її англомовне видання восени ц. р. для ширшої інформації американського суспільства.

Крім справи ювілею НТШ, сесія НТШ зайнялася ще рядом адміністраційних питань, а саме: 1. Обмірковано підготову проєкту додатків до статуту НТШ в ЗСА і в цій цілі обрано Комісію: проф. д-ра М. Стахова, проф. д-ра М. Чировського, проф. д-ра П. Стерча, проф. д-ра В. Лева і д-ра В. Шандора. Проєкт змін статуту має бути розглянений на наступній пленарній сесії, а по узгідненні, р о з іслании всім дійсним членам і кореспондентам на 2 тижні перед Загальними Зборами НТШ.

2. Для пожвавлення поширення видавництв НТШ і для допомоги в праці в канцелярії в Ню Йорку — постановлено прийняти помічну силу.

З ювілейних видань НТШ появиться англомовна історія української національної суверенної д е р ж авности 1917-20 рр. Два перші томи цієї історії п. н. „Україна і европейський заколот 1917-20 рр." вже друкується і появиться восени 1972 р., третій том є в підготові до друку. Ця праця появиться як том 35 (англомовна серія том 10) у „Бібліотеці Українознавства" НТШ. Крім того друкується англомовне видання вибраних творів Івана Франка, переклад „Мойсея", який також входить до цього видання, зладила Віра Річ, вступне слово проф. д-ра К. А. Меннінга.

Наукові Секції НТШ, які мають осідок на терені ЗСА і тому статутово є під правною опікою НТШ в ЗСА, подали такі звіти із своєї діяльности:

1. Секція Історії України виробила проєкт правильника і предложить його з усіми доповненнями і заввагами членів Секції — Уставодавчим Зборам Секції, які відбудуть в Ню Йорку 30 вересня 1972 р. Ці збори оберуть дирекцію і інші органи Секції та ухвалить плян праці на два наступні академічні роки.

2. Філологічна Секція розвинула поважну видавничу діяльність, а саме появилась друком д-ра Л. Луцева монографія про В. Стефаника, регіональні Збірники Теребовельщини, Бережанщини і Золотого Поділля т. П, 4 зошити „Української Книги під ред. проф. д-ра Б. Романенчука і д-ра О. Соколишина про С. Фіолю. В друку є проф. д-ра В. Лева „Сто років праці для науки й нації" — історія НТШ на протязі сто років, Збірник роду Ліщинських, І. Паладія „Українська абетка" з текстами Л. Полтави і Альбом „Гуцульщина" з працею інж. Р. Кобринського про Гуцульщину і її мешканців та із знімками мґра М. Пацлавського та інших. У приготуванні до друку є проф. д-ра В. Лева монографія про Б. Лепкого, Бібліографія видань НТШ на протязі сто років того ж автора та матеріяли Секції Алюмнів УВУ. З літературних видань Секції підготовляються оповідання С. Парфанович „Звірі старого пана".

3. Математично - Фізична Секція улаштувала два наукові засідання з доповідями проф. Р. Тарнавського, проф. д-ра О. Андрушкова і проф. д-ра В. Петришина. Восени ц. р. відбудеться чергове засідання Секції з доповіддю проф. В. Вожаківського. В останньому часі обрано нового дійсного члена проф. д-ра Б. Гнатюка. Обговорено також участь членів Секції у відзначенні століття НТШ, публікації членів у ювілейних виданнях НТШ, участь в працях мат.-фіз. термінології і відношення Секції до американських і інших професійних товариств.

4. Хемічно - Біологічно-Медична Секція НТШ підготовляє доповіді членів для Наукового Конґресу НТШ з нагоди століття Т-ва та публікації для ювілейних наукових збірників НТШ. Видано в тій справі відповідні обіжники до членів Секції. Стан членства доповнено дійсним членом проф. Г. Гагарином та членом - кореспондентом проф. інж. П. Дубрівним. У підготові є іменування дальших членів з терену Австралії.

Вишкіл провідниць таборів УПЮначок

Вишкіл Провідниць Таборів Юначок „Школа Булавних" відбувається знову в горах Кесткил, на посілості п-ва П. Куликів.

У вишколі беруть участь пластунки із усіх сторін ЗСА і Канади, а це: 6 з Торонта, 4 з Монтреалю, 1 з Гамільтону, 1 із Сент Кетринс, 1 з Вінніпеґу, 3 з Ню Йорку, 3 з Гартфорду, 2 з Філядельфії, 1 з Боффало, 1 з Джерзі Ситі, 1 з Лорейну, 2 з Детройту, 1 з Нюарку і 1 з Англії.

Табір має назву „72 Курінь ім. Цьопи Паліїв", в пам'ять відомої пластової виховниці та педагога сл.п. пл. сен. Цьопи Паліїв, яка впродовж довгих років свого пластування, як провідна членка куреня „Ті, що греблі рвуть", особливу увагу приділяла правильному веденні пластових таборів. Цьогорічний табір „Школа Булавних" має особливо гарний добір учасниць та провідниць і, не зважаючи на важкий початок (дощі) проходить із великим успіхом.

Командантною є абсольвентка „Школи Булавних" ст.пл. Оксана Балтарович з Детройту, а інструкторками в більшості також давніші учасниці „Школи Булавних", які вже минулими роками перейшли вишкіл. Опікункою і відповідальною за програму є пл.сен. Ольга Кузьмович.

Міжкрайовий вишкіл — „Школа Булавних" — відбувається вже вп'яте, з цього чотири рази на терені ЗСА. Його заініціювали та проводять членки куренів Уладу Старших Пластунок та Уладу Пластунок Сеніорок „Ті, що греблі рвуть".

П.

В Україні заборонено книжку М. Бунчука про українських олімпійців

Балтимор (УІС „Смолоскип). — В Україні багато спортових кореспондентів і журналістів часто пишуть про досягнення українських спортсменів на Олімпійських Іграх, ніде не зазначуючи, що в західньому світі всіх їх трактують, як росіян.

Були спроби такі фальшиві твердження спростовувати, але вони поза межі УССР не вийшли.

Вперше в шістдесятих роках цій справі присвятив увагу історик українського спорту М. Ф. Бунчук, який зібрав багатющий матеріял про наших земляків, які брали участь в Олімпійських Іграх. Він навіть приготував велику книжку, в якій, на підставі зібраних ним документів, доказував, що багато українських спортсменів завжди мали бажання брати окрему й самостійну участь в Олімпійських Іграх. В старих архівах він віднайшов, що ще в 1919 році Україна внесла формальне прохання, щоб її прийняти до Міжнародного Олімпійського Комітету та домагання, щоб українські спортсмени брали участь у VIII Олімпіяді, яка відбулася в 1920 році в Антверпені. Таким потягненням Україна випередила Росію, яка таких старань в тому часі взагалі не робила.

В першому розділі своєї книжки М. Ф. Бунчук розказує про шовіністичну і великодержавну політику царської Росії в спорті, яка наприклад не допустила ані одного українця на V Олімпійські Ігри у 1912 році в Стокгольмі. Пише він про відомих, в передреволюційні роки, українських спортсменів, спортові досягнення яких дорівнювали спортсменам різних европейських країн.

Згідно з однією вісткою, яка дісталася з України, книжка М. Ф. Бунчука мала бути видрукована в 1968 році, напередодні Олімпіяди в Мехіко, і зразу цілий наклад мав бути знищений.

Друге видання книжки „Українські Олімпійські Чемпіони"

До ХХ-ої Олімпіяди в Мюнхені готується друге видання книжки О. Зінкевича „Українські Олімпійські Чемпіони". Ця книжка появилася англійською мовою напередодні Олімпіяди в Мехіко, де вона була масово розповсюднена серед олімпійських чинників, пресових аґенцій і різних міжнародних організацій.

Друге доповнене видання цієї книжки появиться напередодні Олімпіяди в Мюнхені.

Книжка ця багатоілюстрована і в ній зібраний документальний матеріял про всіх українських олімпійських чемпіонів почавши від 1952 року. Тут наведені повні списки тих українців, які здобули перших шість місць а також табелі міжнародного першенства та вступна стаття, в якій на підставі статуту й принципів Міжнародного Олімпійського Комітету доказується, що Україна має повне й законне право брати самостійну участь Олімпійських Іграх.

Українець дістав французьку нагороду за літературну і журналістичну діяльність

Париж. Д-р Богдан Феденко (псевд. — Теодор Денк), від 1970 року член Спілки Письменників Франції, одержав нагороду — срібну медалю з блакитною стрічкою і диплом під титулом „Мистецтво, Наука, Література". Цю нагороду визнала йому Найвища Комісія Премій під головуванням члена Французької Академії Марселя Ашара. Нагороду дано Богданові Феденкові за його літературну і журналістичну діяльність у Франції протягом 20 років.

Церемонія видачі нагород відбулася в Парижі у великій залі палацу „Взаємність" 23 квітня ц. р. в присутності запрошених гостей з кол мистецьких і політичних.

Відкриваючи церемонію, академік Ашар підчеркнув вагу культурної творчости, що живе в віках в пам'яті людства.

Між лавреатами нагороди „Мистецтво, Наука, Література", окрім Богдана Феденка, були — Олів'є Мессієн, член Інституту Франції, Люї Лепренс-Ренґе, член Французької Академії, Люї-Габрієль Робіне, член Інституту (він головний редактор газети „Ле Фіґаро") та інші визначні особи. Теж діячі культури з інших країн дістали нагороди: проф. Франк Геррісон, президент Арлінґтонського Університету, відомий болгарський скульптор Кирил Тодоров, що живе в Римі, та інші.

В минулому лавреатами нагороди „Мистецтво, Наука, Література були: члени Французької Академії — Моріс Гарсон, Жюль Ромен, Марсель Паньоль, Жорж Дюамель, Андре Сіґфрід, Поль Кльодель, Жозеф Кессель, Франсуа Понсе, кардинали — Жерліє, Вердіє, Марті, славні учені — Жолю - Кюрі, князь Люї де Бройль, лавреати Нобеля — Теодор Моно та Альберт Швайцер, що діяв в Африці в Лямбарене, піонер авіяції Люї Блеріо, що перший перелетів через Ля Манш, та інші визначні діячі на полі мистецтва, науки й літератури. На церемонії передачі лавреатам нагород були представлені — Жак Дюамель, міністер культури, Олів'є Гішар, міністер освіти, і Мішель Дебре, міністер оборони. Після церемонії для лавреатів влаштовано бенкет з участю членів Французької Академії, представників уряду та визначних діячів культурного життя Франції.

„Волошки" — нова грамофонна платівка

„Волошки", нова грамофонова платівка з піснями, наспіваними Оксаною Бринь з Міннеаполісу, повинна зацікавити любителів вокальної музики, що хочуть послухати нові пісні в доброму виконанні. Платівка має 13 пісень, у більшості ще не знаних ширшому загалові слухачів. Ці пісні це — „Волошки" (слова Оксани Лятуринської, музика Ніни Панченко), „Молитва", сл. Лесі Українки, муз. І. Білогруда, „Волошин", нар. пісня в обробці В. Грудина, „Україна", сл. Л. Забашти, муз. А. Кос-Анатольського, „Квіт папороті", сл. Л. Забашти, муз. В. Верменича, „Весільна" сл. Б. Антоновича, муз. І. Соневицького, „Люблю", сл. О. Олеся, муз. А. Гнатишина; на другій сторінці: „Солов'їний романс" (сл. і муз. А. Кос - Анатольського), „Шовкова косиця", сл. І. Кутена, муз. А. Кос - Анатольського, „Якби мені черевики", сл. Т. Шевченка, муз. А. Штогаренка, „Плавай, плаваний, лебедоньку", сл. Т. Шевченка, муз. К. Стеценка, „Вітре буйний", сл. Т. Шевченка, муз. Г. Китастого і „Колискова", сл. Б. Олександрова, муз. Г. Китастого. Виконання пісень так щодо вокальної сторінки, як також інтерпретації пісень бездоганне. Оксана Бринь, яку наша публіка мала нагоду слухати на концертах у Міннеаполісі, Ню Йорку, Торонті та інших містах, володіє не лиш широким діяпазоном голосу, але й уміє ним орудувати в усіх відтінях динаміки та музичного вислову, а це тому, що вона не лиш солістка-співачка, але й вокальний педагог у музичній школі в Міннеаполісі. Її дуже добрим співвиконавцем є пяніст - акомпаньятор Ріхард Зґодава. Технічне виконання платівки без закиду.

О. З.

15-ліття Пластової Станиці Ню Бронсвіку

У цьому ювілейному році, коли пластова організація святкує 60-ліття, більше однієї третини часу своєї діяльности провів Пласт поза межами України. У нових обставинах, серед винятково несприятливих умовин для виховної діяльности, без шумного розголосу, чисельні виховники з пожертвою працювали для добра української молоді. Серед пластових станиць в ЗСА не залишилась позаду й наша, хоча чисельно маленька, але працьовита станиця, яка цього року святкує 15-ліття.

Здається, що 15 років це — не довгий протяг часу, але коли звернути увагу на муравлину, часто не оцінену другими виховну працю, то 15-ть років витривалої виховної праці дійсно заслуговує на увагу.

У Ню Бронсвіку, Ню Джерзі, протягом 15-ть років чисельні старші громадяни, пластуни сеньйори і старші пластуни наполегливо працювали для добра нашої молоді. У різний час активними пластунами сеньйорами були: Дарія Оріховська, Надія Нинка, Наталка Головінська, Ростислав Ратич, Богдан Клюфас, Денис Бернарський, Зенон Яцура, Теодор Яцура, Василь Оріховський, Іван Головінський, та ін. З-поміж старших пластунок і пластунів активно працювали на різних виховних постах: Соня Слободян, Віра Слободян, Христя Ощудляк, Галя Тарнавська, Люба Ровенко, Леся Тернопільська, Тамара Безсонів, Оксана Гузар, Оксана Драґан, Дарка Геча, Маруся Цісик, Юрій Граб, Богдан Крак, Юрій Головінський, Олег Панкевич, Ярослав Рінник.

Праця у станиці не могла б поступати вперед без активної і терпеливої допомоги старших громадян, що хоча самі не пластуни вклали багато труду в розбудову нашої станиці як довголітні члени Станичної Старшини, чи як члени Пластприяту. Такими активними добродіями Пласту були: інж. Ярослав Ощудляк, інж. Ярослав Букачівський, д-р Олег Ратич, інж. Дамян Геча, інж. Вадим Яровенко,, Богдан Тарнавський, Осип Рінник, Тамара Панкевич.

Щоб відзначити 15-ліття діяльности, переглянути пройдений шлях та накреслити напрямні на майбутнє, наша станиця заплянувала відсвяткувати свою річницю дводенною програмою.

В тій цілі вибрано святочний комітет, очолений інж. Ярославом Букачівським, який накреслив відповідну програму на 14 і 15 жовтня. В суботу 14-го жовтня 1972 р. відбудеться бенкет із святочною та мистецькою програмою, з участю представників пластових проводів та старшого громадянства. По бенкеті відбудеться забава, на яку старші пластунки і пластуни запрошують українську молодь. Бенкет і забава відбудуться вHoliday Inn, Rt. 22, Sommervile, N.J.

15 жовтня по полудні відбудеться пластовий апель, роздача нагород, та спортові змагання в українському селі у Бавнд Бруку. Просимо старших і молодь вже заздалегідь зазначити ті два дні у календарі. До милого побачення у Ню Бронсвіку 14 і 15 жовтня 1972 р.

Пластун Сеньйор

Вечір „Молодого пера" в Ню Йорку

В Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку відбувся 28 квітня ц.р. вечір авторів, які взяли участь в цьогорічному 5-ому конкурсі дописів членів Пл. Станиці в Ню Йорку до журналу „Юнак". Ці конкурси посеред пластової молоді започаткувала і проводила ними пл.сен. Марта Ярош, старанням якої вже вдруге відбувався оце вечір читання творів. Пл. сен. Марта Ярош привітала присутніх пластунів, між якими був Начальний Пластун пл. сен. Юрій Старосольський, та гостей. Редакторка „Юнака" пл.сен. Ольга Кузьмович у своєму слові звернула увагу присутніх на те, що читані твори треба розглядати обов'язково у свідомості, що це писали їх 12 - 14-літні юнаки і юначки, і що їхньою розговірною мовою в більшій частині є англійська мова (у школі, в товаристві і т.д.). „Якось так дісться, що у нас стоїть широка прогалина між словом а ділом. Якже залюбки кидається палкі кличі, а як мало находиться в нашій спільноті охочих і послідовних людей, щоб переводити їх у дійсність. Так воно є і з найважливішою під сучасну пору й найбільш актуальною проблемою вживання й плекання української мови серед нашої молоді... Послідовно, терпеливо, з любов'ю допомагати цим молодим пізнавати і плекати цю мову не лише у слові, але головно у письмі — немає багато охочих... Правда, куди легше та більш ефектовно є зосередитися на інших зовнішніх проявах т. зв. „українства" серед молоді, як зустрічах, хорах, народних танцях, музиці. Грати на бандурі чи вигулювати гопака в гарних народних одягах — можна і не знаючи ніодного українського слова, не говорячи вже про знання української мови у письмі... Тому, здається, що треба конечно, навіть найменший і найскромніший вияв зацікавлення нашої молоді писаним українським словом вітати з особливою теплотою. Такий підхід до письменницьких спроб молодих прийняв наш пластовий журнал „Юнак", який либонь одинокий молодечий місячник у діяспорі виразно деклярується, як журнал юнацтва, а не виключно для юнацтва... Не відомо мені, чи за цим прикладом станиці Ню Йорк, чи самочинно улаштовано один раз подібні конкурси в Чикаґо і Філядельфії, але консеквентно і постійно кожного року від п'яти років відбуваються вони лише в Ню Йорку. Досі взяло в них участь 79 юнаків і юначок із 96 дописами. Були серед них одні на нижчому рівні, інші на вищому, а деякі з них виказали справжні дані на те, щоб при дальшій праці вибитися в нашій літературі чи журналістиці, чи принаймні продовжати співпрацю з молодечим журналом."

В дальшому молоді автори, або їхні друзі (якщо автори мусіли бути в цей вечір на пл. прогульці) читали твори з конкурсу. Читання переплітано музичними виступами: піяно — Оксана Гаврилюк, група юначок — пісні, група старших пластунок — пісні. Вечір закінчив коротким словом інж. І. Жуковський.

З нагоди цього вечора видано брошуру, в якій зібрані всі твори учасників цьогорічного конкурсу. Брошура ілюстрована пластовим юнацтвом Станиці.

Л.

Кредитівка „Самопоміч" у Дітройті відкрила другу філію

Українські родини, особливо молоді подружжя, щораз частіше переселюються з Детройту на його периферії, особливо концентруючись у Воорені. Тому, що в Кредитові Кооперативі „Самопоміч" її капітал уже близький до семи мільйонів, вона закупила там недавно парзелю плянуючи збудувати будинок для другої філії. Досі ще не вирішено, чи може сама Централя перенесеться до Воррену, а в Гемтрек—Детройт залишить свою філію, чи залишиться так, як є.

Покищо Кредитівка, керуючись вигодою своїх членів, відкрила вже 1-го червня ц. р. Філію у Воррені в приміщенні для крамниць „Кінґ Плаза" при вулиці Раєн ч. 28792, дещо на південь від 12-ої милі. Ця Філія працює щоденно в понеділки, вівтірки і четверги від 11 до 5:30 по пол., у п'ятниці від 11 ранку до 7:30 вечора і в суботи від 9:30 до 3:30 по полудні. Її телефон—573-7074. Керівником Філії вибрано одного з молодших працівників Кредитової Кооперативи Богдана Кошева.

В. Н.

Матуральний іспит в Школі Українознавства СУМА в Ню Йорку

П'ятий з черги матуральний іспит у школі Українознавства Осередку СУМА в Ню Йорку відбувся 10 квітня — письмовий, 23 квітня — усний. До іспиту зголосились десять учнів: Марія Барна, Оля Гірняк, Христя Грицков'ян, Мирон Кравчук, Іванка Кузів, Євгенія Кузьмович, Оля Назаркевич, Богдан Пилипів, Ірина Твердовська, Богдан Твердовський.

мгр Іван Кобаса. Після молитви... 10-ій годині ранку розпочався письмовий іспит з української літератури. Через відсутність представника Шкільної Ради д-ра О. Лужницького, письмовий іспит провів директор школи С. Демчишин. Члени іспитової Комісії, затверджені Шкільною Радою були: проф. Іван Юрченко — секретар, проф. Павлина Андрієнко - Данчук, мґр Іван Кубаса. Після Молитви директор школи привітав абітурієнтів, пояснив порядок письмового іспиту та побажав якнайкращих успіхів. По роздачі завірених аркушів паперу, директор відкрив коверту із затвердженими Шкільною Радою темами з української літератури і вручив їх проф. П. Андрієнко-Данчук для написання на таблиці.

Другим з черги письмовим іспитом була українська історія й культура. Д-р О. Лужницький — голова Шкільної Ради, привітав присутніх, побажав успіхів та прочитав письмові теми поданих предметів, доручивши їх мґр І. Кобасі.

На основі устійнених додатніх оцінок на нараді іспитової Комісії, допущено всіх до усного іспиту, який відбувся 23 квітня. Іспити відбувалися за картковою системою, при тому самому складі іспитової Комісії. Після іспиту відбулася клясифікаційна Конференція, на якій устійнено добрий і дуже добрий вислід.

При повному зборі матуристів д-р О. Лужницький прочитав оцінки і привітав випускників, побажавши їм найкращих успіхів у житті, та заохотив до дальших студій українознавства. Відтак спільною молитвою закінчено іспит.

У п'ятницю 12 грудня о год 7-ій вечора відбувся Святочний прощальний вечір для матуристів. При повному зборі абітурієнтів і їхніх батьків, вечір відкрив спонзор Школи Українознавства — голова Осередку СУМА в Ню Йорку Корнелій Василик. Привітавши присудніх, він попросив до головного столу голову Шкільної Ради УККА д-ра Є. Жарського, інспектора Шк. Ради д-ра О. Лужницького, д и р е к т о р а школи проф. Ст. Демчишина, проф. П. Андрієнко-Данчук, мґр. І. Кобасу, голову ООЧСУ проф. І. Вовчука, мґра Гановського, як голову СУМА. Привітання й побажання для матуристів склав директор школи проф. С. Демчишин. Інспектор Шкільної Ради д-р О. Лужницький в своєму побажанні зупинився на значенні слова „матура", визначивши, що це є поріг, з якого молодій людині відкриваються двері до здобуття наукових осягів і самостійного творення. Голова Шкільної Ради УККА д-р Є. Жарський побажав, щоб матуристи п р о д о в жували студії й стали фаховими силами на полі культурно-виховної справи покоління, яке буде слідувати за ними. Професор П. Андрієнко - Данчук зазначила, що „знання, яке Ви здобули — це найкраща китиця квітів від Ваших батьків і виховників на дорогу в майбутнє. Мґр Ів. Кобаса зазначив, що він гордий за матуристів, бо вони були завжди добрими учнями й добрими сумівцями, та побажав, і щоб у майбутність їх провадив клич „Бог і Батьківщина". До цього треба додати, що ця добра й свідома молодь була напротязі 8-ми років клясою мґ-ра І. Кобаси, за що належиться йому признання від Д и р е к ц і ї Школи.

Від матуристів висловив подяку батькам, професорам, Осер. СУМА Богдан Твердовський, який з а з н а чив, що здобуті знання вони понесуть, як світильник, який буде світити в поширенні правди про Україну у Вільному Світі. Ірина Твердовська склала подяку й закликала всю молодь, щоб старалась закінчити свої знання українознавства матурою, бо тільки тоді можна дізнатись багато про Україну. Матурист Мирон Кравчук зазначив, що „я гордий, що я українець і що можу так добре висловитись рідною мовою. І де б ми не були, то маємо голосно говорити рідною мовою, щоб чужинець нам не твердив, що наша мова це все одно що й російська, щоб ми уміли наочно довести йому різницю між нашою і московською мовою, а щоб вияснити — мусимо дуже добре знати все про своє рідне".

Від Батьківського Комітету привітав матуристів заслужений діяч і примірний батько п. Твердовський, який подякував батькам за їх посвяту й терпеливість, а матурантам за працю й успіх та доконання цього великого діла. Від матерів склала ґратуляції п-і О. Кравчук, згадавши про велику працю й посвяту батьків, але й велику радість в день звеличання успіхів, як винагороду за батьківську посвяту для дітей.

За доконання цього великого успіху школі Українознавства Осередку СУМА в Ню Йорку належиться признання директорові школи проф. С. Демчишину, повному посвяти виховній справі, а також спонзорові Школи Українознавства О с е р е дку СУМА голові Корнелеві Василикові (він же й учитель, і десятий рік головою Осередку), — він є душею молоді, яку любить і про яку дбає.

Учениці найстаршої одинадцятої кляси обдарували квітами матуристів, і співом молитви „Боже Великий" закінчилася ця святкова зустріч.

Л. Наддніпрова

Три повітряні пірати піддалися, одержаний ними окуп відібрано

Гюстон. — Двох повітряних піратів, що схопили були літак повітряної компанії Нешенел Ейрлайнс типу 727, піддалися на місцевому летовищі агентові Еф-Бі-Ай після 22 годин від моменту схоплення ними літака, що летів з Філядельфії до Ню Йорку. Один з цих піратів виявився громадянином Етіопії, донедавна студентом Університету Говарда у Вашинґтоні на прізвище Люлсеґед Тесфа і другий американцем мешканцем Вашинґтону Майкелом Стенлі Ґріном. В обох відібрано пістолі і віднайдено одержаний ними окуп в сумі 500 000 долярів і 20 000 мехіканських песетів. Обох відставлено до в'язниці, встановивши кавцію по 1 000 000 долярів для кожного. Водночас із цим піддався третій повітряний пірат, 49-літній Мелвін Мартін Фішер з Оклагоми, який схопив був літак того є типу, тобто 727, але приналежний до лінії Амерікен Ейрлайнс, і вдоволився окупом 200 000 долярів, замість вимаганих 550 тисяч долярів. Його відставлено до суду в Оклагома Ситі і придержано за кавцією в сумі сто тисяч долярів. Усіх трьох будуть судити за схоплення літаків з допомогою зброї.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ГАРРІ ТРУМЕН знову був змушений звернутися по допомогу до лікарів. Він перебуває тепер у шпиталі в Кензас Ситі, де 88-річного пацієнта просвічували рентґеновим промінням.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ШАХМАТИСТ БОББІ ФІШЕР програв першу партію совєтському шахматистові - рекордсменові Спасскому. Фішер мав шанси звести першу партію за світовий чемпіонат на нічию, але грав далі і врешті-решт програв. Усіх партій буде розіграно в Рейк'явіку, в Ісляндії, 24. Фішер нарікав, що йому шкодить світло телевізійних камер.

СУПЕРЕЧНОСТІ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ПАРТІЇ ТА ОПОЗИЦІЯ ЗОРГАНІЗОВАНОГО РОБІТНИЦТВА УТРУДНЮЮТЬ ЗАВДАННЯ МЕКҐОВЕРНА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

уваги МекҐоверн, було значно більше, між ними була навіть кандидатура сенатора Гюберта Гомфрі. Незалежно від того, ряд стейтів пропонували власних кандидатів. Формально, до списка кандидатів, над якими переведено голосування, було зголошених вісім осіб, між ними і Том Іґелтон, який здобув вимагану більшість вже у висліді першого голосування. Серед кандидатів була також одна жінка, Сесіл Фарентґолд, яка у голосуванні здобула друге місце і яка відтак разом з іншими кандидатами внесла пропозицію, щоб кандидатуру Іґелтона прийняти через акламацію.

Треба відзначити, що кандидатури Іґелтона не викликала особливого захоплення серед делеґатів, що знайшло своє віддзеркалення у самому голосуванні. Також і після самого вибору, в часі та після своєї промови, Іґелтон не знайшов справді теплого відгуку і не зумів своїм виступом викликати ентузіязму. Було помітно, що його прийняли як кандидата, за яким стояв авторитет МекҐоверна, а не на базі його власних заслуг.

Під цим оглядом, можна б сказати, повторилася подія яка мала місце на Республіканській конвенції в 1968 р., коли номінацію одержав був Спіро Еґню, про якого всі запитували: „Спіро, хто це такий?" Так само запитували тепер про Іґелтона: „Іґелтон, хто це такий?"

Треба, однак, ствердити, що сам Іґелтон робить добре враження, його виступ має „кольор" і, безсумніву, він вмітиме апелювати до загалу виборців. Великим його плюсом є те, що він молодий, а також і те, що він є у добрих взаєминах з американськими робітничими профспілками (юніями). Щодо своїх переконань, то він дуже наближається до МекҐоверна. Він ліберал, противник в'єтнамської війни (в сенаті він зараховувався до т. зв. „голубів"), має досвід в адміністрації на стейтовому поземі і є католиком.

„Америко, вернися додому!"

Цей заклик, що його видзигнув у своїй промові, приймаючи номінацію Демократичної партії на президента ЗСА, Джордж Мек Ґоверн — буде безсумніву є провідним мотивом усієї виборчої кампанії. Це гасло практично віддзеркалює політичну філософію Джорджа МекҐоверна, коли йдеться про спрямування американської зовнішньої і внутрішньої політики. Цим гаслом МекҐоверн дав вислів своєму прагненню спрямувати увагу уряду (якщо його оберуть президентом) і всього американського суспільства на необхідність зайнятися власними внутрішніми справами, навести лад в себе дома, заки намагатися надавати тон цілому світові.

МекҐоверн у якійсь мірі заляканий диспропорцією між американськими зобов'язаннями на зовні, коли йдеться про зовнішню політику ЗСА як світової надпотуги, а нездоровими відносинами у самій країні. На його думку, такий стан може привести до катастрофи і смерти республіки.

Очевидно, МекҐоверн далекий від того, щоб не бачити відповідної ролі ЗСА у світі, чи щоб цю ролю оспорювати. „Америка мусить зайняти у світі належне їй місце" — говорив МекҐоверн у своїй промові, але „це ми можемо зробити тільки тоді, коли ми відродимо довір'я до себе самих. Найбільшим вкладом, що його може дати Америка іншим смертельним людям — це вилікувати свій власний, глибоко стурбований край".

У своєму конкретному плянї МекҐоверн хотів би добитися, перш усього, повної санації внутрі американських відносин. Шлях до цього він бачить у звільненні Америки від відповідальности за долю тих країн і їх урядів, яких інтереси, на його думку, не збігаються з інтересами Америки. Таким нещасливим відтинком, на якому сьогодні заанґажована Америка, є Індокитай і в'єтнамська війна. До урядів держав на цьому обширі (Південний В'єтнам, Камбоджія, Ляос) МекҐоверн не має ніякого довір'я, вони для ЗСА — тільки зайвий баляст. Виходячи з такої засади, МекҐоверн категорично поставив у своїй промові вимогу до ЗСА відв'язатися від цих „скорумпованих, диктаторських" режимів, вивести з території цих держав американські війська і залишити ці країни на ласку і не ласку долі. Америка за їх долю, на думку МекҐоверна, не несе ніякої відповідальности.

МекҐоверн не з'ясував, однак, свого погляду на диктаторські комуністичні режими на цьому просторі, не зайняв становища, наприклад, до того факту, що у В'єтнамі аґресором є не Південний В'єтнам, а Північний. Як видно, він готовий піти на найдальше йдучі поступки, щоб тільки „повернути американських вояків упродовж 90 днів до ЗСА". На думку МекҐоверна, в'єтнамська війна, за яку він у своїй промові обвинуватив всі „чотири адміністрації": Айзенгавера, Кеннеді, Л. Б. Джансона і Ніксона — була найбільшою помилкою американської політики і цю помилку треба негайно виправити. Це зробити — МекҐоверн зобов'язався дуже виразно у своїй промові на конвенції.

З його промови є ясним, що у випадку, коли він дістане мандат від американського народу в листопаді ц.р., його адміністрація зверне увагу передусім на внутрішні справи: економію, здоров'я, боротьбу із злочинністю, наркоманією, впорядкування допомоги для потребуючих. Найважливішим, однак, буде — за його словами — впорядкування на відтинку податків, що має статися відповідно раніше висловлених ним пропозицій.

На зовнішньо-політичному відтинку, а зокрема на відтинку обороноздатности ЗСА мусять зберегти свій військовий і оборонний потенціял. „Америка ніколи не сміє стати другорядною потугою. Як один з цих, хто закоштував гірких овочів нашої слабости перед Перл Гарбором, я даю вам своє священне приречення, що у випадку, якщо я стану президентом З'єднаних Стейтів Америки, Америка збереже свої оборонні спроможності у такій мірі, щоб могти ефективно зустрінути будь-яку загрозу". МекҐоверн теж запевнив, що ЗСА останутся вірними своїм союзникам в Европі і всюди там, де це потрібно і що є в інтересі Америки.

Америка у своїй політиці мусить „вернутися додому" до „тих ідеалів, які були при заснуванні і якими ми жилися на початку". Америка мусить „вернутися додому", звільнившися „від секретности та ошуства на високих позиціях". Америка мусить „вернутися додому" з Індокитаю, де на полях боїв „поранено наші ідеали і наших вояків". Америка мусить, врешті, „вернутися додому", звільнившися з „марнотратних воєнних витрат", з „привілеїв і податкового фаворизму", з „марнотравства незатруднених сил", з „передусім расових і статевих", з „самітности вбогих старших віком і з розпуки занедбаних хворих".

Америка мусить „вернутися додому", щоб „ствердити, що в нас ще є живою наша мрія", „що ми можемо видвигнути нашу країну вперед", що в нас відродиться віра, „що ми можемо прагнути новішого світу". Америка — це край, що належить всім, а не тільки вибраній еліті, не тільки упривілейованим. У цьому „повороті додому" скривається радість життя і забезпека щастя і величности Америки — говорив МекҐоверн.

Промова МекҐоверна якоюсь мірою нагадувала виступи проповідників євангелизму, провідною думкою, яких звичайно, є „духовне відродження" чи „перерожденння". Таким своєрідним „євангелизмом" сповнений був виступ і кандидата Демократичної партії на президента ЗСА. Зібрані делеґати і учасники конвенції, а зокрема молодь, бурхливо зустрічали слова свого кандидата. Було помітно, що його слова мають особливо сильний вплив на молодь, для якої може не так сама особа МекҐоверна, як голошені ним ідеали мають велику і переконливу вимову. Американська сучасна молодь хоче про це чути і хоче бачити, щоб ці ідеали знаходили практичне примінення. В МекҐоверні вона бачить людину, яка ці ідеали реалізуватиме на практиці і тому вона давала в минулому і дасть в майбутньому МекҐоверну свою повну підтримку, свій ідеалізм, працюючи безкорисно в його організації і мобілізуючи для нього прихильників.

Все це може несподівано заважити на висліді виборів в листопаді ц. р. і може перерішити долю республіканської адміністрації. МекҐоверн виявився, як показали події останнього року, а зокрема конвенція у Маямі Біч, небезпечним противником, якого не можна легковажити. Про це багато можуть сказати такі його суперники як Гомфрі і Москі.

***

Демократична конвенція закінчилася 14 липня о год. 3.30 ранку. Після короткого відпочинку у своєму стейті Савт Дакота, Джордж МекҐоверн плянує розпочати свою виборчу кампанію, не чекаючи на вислідн Республіканської конвенції під кінець серпня, яка теж відбуватиметься на Маямі Біч. До виборів осталося всього три місяці часу і коли Демократична партія хоче знову бути при владі, вона мусить загоїти поважні внутрішні рани, а одночасно змобілізувати для своєї нової плятформи і своїх нових ідей американське суспільство.

М. Сосновський

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 24-го до 29-го липня „Свобода" не буде появлятися, — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією однотижневою перервою.

УКРАЇНКА В ГОЛОВНІЙ РОЛІ

Вінніпеґ. — Впродовж місяця липня відома українська акторка і співачка Іванна Карасевич виступає в головній ролі в „Попелюшці" („Сіндереллі"), що йде в театрі „Рейнбов Стейдж". Другу заголовну ролю виконує в тій виставі її чоловік А. Шеленберґ. У виставі бере також участь український актор Іван Козак, який виконував ролю рабина у п'єсі „Фідлер ан ди руф" за жидівським клясиком Шоломом Алейхемом, що все життя прожив в Україні. Вистави йдуть в англійській мові.

„ДЕНЬ „ІЗВЄСТІЙ" У ХАРКОВІ

У понад одномільйоновому Харкові проведено „День „Ізвєстій". У парку ім. Горького відбувся мітинґ, виступали працівники тієї „центральної" московської газети, журналісти, редактори різних відділів, російські поети читали вірші, як і деякі з місцевих, харків'ян, які пишуть російською мовою, між ними Олександер Кравців, Вол. Гавриленко та ін. У „Дні „Ізвєстій" взяли участь, як інформували „Ізвєстія" з 11 липня, 100 000 осіб, відбулися там теж спортові змагання за „цінні подарунки й медалі „Ізвєстій".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Українська адвокатська фірма

Детройт, Мичиґен (-с-й). Д-р Денис Квітковський і д-р Віктор Боровський 1-го січня 1972 р. створили в Детройті українську адвокатську фірму п.н. Адвокатське Бюро Квітковський і Боровський, при вулиці Мічиген ч. 7012, Детройт, Мичиґен. Це перша така українська адвокатська фірма в Мичиґені. Завданням її поширити в майбутньому свій персональний склад, включаючи в свої ряди нових українських адвокатів. Хвилево в адвокатській фірмі Квітковський - Боровський, працюють ще, як правничий урядник — д-р Юрій Тарнавський і дві секретарки. Д-р Юрій Тарнавський щойно закінчив правничий факультет при Вейнському Державному університеті із титулом доктора і плянує скласти цієї осени адвокатський іспит.

Д-р Денис Квітковський

Д-р Віктор Боровський

Сьогоднішнє життя, у всіх своїх проявах, вимагає не тільки вужчої професійної спеціялізації, але й концентрації цих спеціялізованих сил в одному тілі. Цей процес бачимо в адвокатській, як і лікарській та в інших професіях. Така концентрація професійних сил у одній фірмі дає, — з одного боку, змогу клієнтові чи пацієнтові задовольнити свої правничі чи лікарські потреби „під одним дахом", а з другого боку, — маючи на увазі процес концентрації професійних сил у великих фірмах — є — запорукою українському професіоналістові, що він матиме змогу успішно змагатися з іншими подібними фірмами.

У випадку адвокатської фірми Квітковський і Боровський кладеться наголос не тільки на соціяльно-економічний процес концентрації професійних сил, але, й то в дуже великій мірі, на елемент — українськости. У згаданій адвокатській фірмі працюють і працюватимуть тільки українські професіоналісти.

Д-р Денис Квітковський, це відомий український адвокат, журналіст і громадсько-політичний діяч з „давнішої" ґенерації, а д-р Віктор Боровський, це син відомого пастора Володимира Боровського, члена Президії СКВУ. Д-р Віктор Боровський здобув титул д-ра прав на Вейнському Державному університеті у 1969 р., дістав право адвокатської практики (лайсенс) того ж 1969 р. і до часу створення адвокатської фірми Квітковський і Боровський працював як адвокат в одній Детройтській адвокатській фірмі. Він належить до нової ґенерації українських професіоналістів.

Як уже відомо, в Детройті створено і заікорпорованє Українсько - Американську Адвокатську Палату, ініціятором якої був також д-р Віктор Боровський разом із молодими адвокатами — д-ром Петром Филоненком і д-ром Мироном Капустієм.

За півгодини можна дістатися з Ню Йорку до Філядельфії

Ню Йорк. — Між Ню Йорком і Філядельфією в обидві сторони почали курсувати невеликого розміру літаки-гідропляни. Переліт від одного міста до другого триває приблизно пів години і коштує в один бік 25 долярів. Літаки відлітають у Ню Йорку з Іст-річки поблизу Волстріту й приводнюються у Філядельфії в центрі міста, на річці Делавер, біля Вол-нат вулиці. Перший такий гідролітак відлетає із Філядельфії о 8 г. ранку, а з Ню Йорку о 9-й г. ранку. Літають вони щогодини, останній політ із Філядельфії до Ню Йорку о 5-й вечора, а до Філядельфії з Ню Йорку о 5-й вечора. Якщо компанія матиме зиск, то будуть виділені більші гідролітаки, які братимуть на борт не 5-6 осіб, як тепер, а 15 - 18 пасажирів. Таке швидкісне сполучення між двома містами, не дивлячись на досить високу ціну квитка, зручне для бізнесменів та часом необхідне при особливих випадках.

ЕНЕРҐЕТИЧНА КРИЗА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

від якого треба захищати довкілля.

Друга метода не вирощує радіоактивних променів, зате досі не знайдено способу контролі тієї термоядрової реакції. Що ця друга метода є практично можливою вказує гідроґенна (воднева) бомба та термоядрова реакція на нашому сонці, в якій ядра водню зливаються в ядра гелію.

Поки винайдуть практичну методу контролі тієї реакції, вчені та інженери думають над кращим та безпечнішим використовуванням методи ланцюгової реакції, яку контролюємо бороновим прутом. Одною з таких метод є реактори - розмножувачі, в яких ізотоп урану У-235, або т. зв. плутоній оточений нагорікою урану-238, що абсорбує невтрони в ланцюговій реакції у своєму стрижні. Невтрони з черги перетворюють уран-238 на плутоній, що стає атомовим пальним чергового розмножувача.

Крім атомової енергії є спроби використовувати для вирощування електричної енергії теплову енергію сонця, енергію землі та моря. Але перед усіми цими методами стелиться ще далекий шлях до їх практичної реалізації.

Хочеться вірити, що інженерам та вченим удасться в недалекій майбутності розв'язати задовільно проблему енерґетичної кризи, що є поважним ударом в життьовий стандарт людини і дальшого розвитку технології нашої плянети.

Ділимося з усім українським Громадянством сумною вісткою, що 15-го червня ц.р., після тяжкої недуги, упокоївся в Бозі на 84-ому році життя, сталий мешканець нашого села

Гавриїл Єфремович КОТЕЛЕВЕЦЬ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

за спокій Його душі буде відправлена в НЕДІЛЮ, 23-го ЛИПНЯ, 1972 р., о год. 11-ій ранку в церкві св. Володимира в Українському Селі в Глен Спей, Н.Й.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

Українська Консервативна Молодь зорганізувалася в ЗСА

В суботу 27 травня 1972 р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку відбулися основуючі збори Української Консервативної Молоді в ЗСА. На зборах прийнято назву організації: Товариство Українських Молодих Консерватистів в ЗСА затверджено статут, обрано управу і намічено плян праці, в якому запляновано видавати друкований орган Товариства під назвою „Державницький Шлях". Метою своєї діяльности Товариство ставить: зберігати державно - творчі традиції українського народу, піддержувати боротьбу за збереження самобутніх історичних пам'яток і традицій України українською молоддю на рідних землях, вивчати політичну вартість тих традицій, як виразний твір історичних прагнень українського народу.

У висліді нарад обрано управу в складі: Юрій Базилевський — голова, Юрій Коваль, Юрій Гончаренко, Юрій Микуленко і Михайло Тодосів — члени. Зборами провадила президія в складі: Юрій Гончаренко — голова, Юрій Базилевський — секретар.

У ВАШИНТОНІ ПІСЛЯ ЗАКРИТТЯ ЩОДЕННИКА „Дейлі Ньюз" залишилися без праці 75 працівників редакції та 600 службовців і працівників канцелярії й друкарні. Газета „Івнінґ Стар", яка перебрала адреси „Дейлі Ньюз", прийме на працю 25-30 журналістів та певну кількість службовців, але більшість залишиться безробітними.

ПОНАД ОДИН МІЛЬЙОН ЛЮДЕЙ БУЛИ кожного дня в кінці тижня на одній з найбільших пляжів у Ню Йорку, Коні Айленд, сполученій з багатьма розвагами для дітей і молоді. Температура сягала 91-92 степенів у Ню Йорку, але в районах біля океану й заток була на 5-10 степенів нижча. На розпечених і спорожнілих вулицях Ню Йорку рідко коли проїздили авта, багато водяних кранів на вулицях повідкручували діти, шукаючи хоч такої прохолоди. Метеорологи обіцяють ще кілька днів спеки, хоча й перепадатимуть легкі дощі.

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗСА
і
ДИРЕКЦІЯ ХЕМІЧНО-БІОЛОГІЧНО-МЕДИЧНОЇ СЕКЦІЇ

повідомляють у глибокому смутку, що 10-го липня 1972 р. відійшов у вічність на 74-ому році життя

Проф. Д-р ІВАН РОЗГІН

дійсний член НТШ, визначний науковець-біолог, автор численних наукових праць з ділянок ветеринарії і біології та заслужений суспільно-громадський діяч.

ВШ. Дружині і Рідні Покійного складаємо щирі слова співчуття.

В. Н. П.

Членам ОбВУА, всім кол. Воякам і Українському Громадянству подаємо болюче сумну вістку, що 13-го липня 1972 р. в Ню Йорку вибув назавжди з наших комбатантських рядів НАШ НЕЗАБУТНІЙ ПОБРАТИМ ПО ЗБРОЇ

сл. п. ІНЖ. ПЕТРО ШОХ

Хорунжий Армії У.Н.Р., б. учасник Визвольної Боротьби України, нагороджений Хрестом Симона Петлюри і Воєнним Хрестом, на еміграції член Ньюйоркського Відділу ОбВУА, відомий громадський діяч.

Похорон відбувся 15-го липня ц.р. на Українському Православному Цвинтарі в Савт Баунд Бруку, Н.Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Достойній Дружині і всій Родині Покійного передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

УПРАВА ОбВУА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

З волі Всевишнього в четвер 22-го червня 1972 Р.Б. відійшла від нас ненадійно на Вічний Спочинок

НАША НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п. Ольга з Яцкевичів ВІЖЕВСЬКА

уроджена міста Стрия, Західня Україна, довголітня учителька на Волині та в Школі Українознавства в Клівленді

Похорон відбувся в суботу, 24-го червня 1972 р. з церкви св. Йосафата на кладовище св. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

В нашому великому горю ми відчули багато співчуття та щирої приязні від приятелів та знайомих.

Цією дорогою складаємо нашу сердечну подяку Всеч. о. Деканові Ярославові Сіркові за відправлення Парастасів та похоронних обрядів і глибоке змістом прощальне слово. Членам Хору „Дніпро" (членкою якого була Покійна), а зокрема Диригентові п. Е. О. Садовському висловлюємо щиру вдячність за зворушливе співання Панахид.

Всім, що склали ласкаві пожертви на поминальні Служби Божі, на Фонд „Церкви в Потребі" та інші добродійні цілі — наше сердечне спасибі!

Дякуємо ВПані Олені Дуб, шкільній товаришці сл. п. Олі, за вельми зворушливі слова прощання над могилою від Українського Золотого Хреста, Школи Українознавства та від Комітету Стрийщини.

За молитви, вияви любови та пошани і віддання останньої прислуги Покійній всім сердечно дякуємо.

Вкінці дякуємо похоронному заведенні Головчаків на Пармі за дбайливе переведення похоронів.

Муж — ЕЛЯРІЙ
Сестра ОЛЕНА ШІЯН із сином МИРОНОМ
Сестра МАРІЯ РІЗНИК з мужем РОМАНОМ
Сестра ІРИНА СУХОСТАВСЬКА з донькою
Брат ОЛЕКСА з дружиною і донькою
Сестрінка ВОЛОДИМИРА КАВКА з мужем МИКОЛОЮ і донькою ЗОРЯНОЮ
та близька і дальша Родина в Україні, Канаді і Америці.

Загальні збори ЛМКлюбу у Філядельфії

20-го травня 1972 р. у Пластовому домі відбулися загальні збори Літературно-Мистецького клюбу в Філядельфії. Збори відкрив і привітав приявних заступник голови проф. Іван Коровицький, який під час довгого хворіння голови д-ра В. Рудницького виконував функції голови ЛМК. Після ухвалення порядку нарад проф. І. Коровицький далі провадив зборами. Секретарювала Марія Варварів. Звітували голова, скарбник і Контрольна комісія.

Звіт проф. І. Коровицького виказав, що є відомі великі труднощі в діяльності Літ. Мист. Клюбу в Філядельфії, які грозять його ліквідацією. У звіті подано, що уже на минулорічних загальних зборах 19 червня 1971 прибуло мало членів, що унеможливило вибір нової Управи, а опісля із незадовільного здоров'я залишив очолювання Клюбу його довголітній голова д-р В. Рудницький. член Управи бл. п. Ділківський помер, а два інші зрезиґнували. Кооптування не помогло, тому у справоздавчому часі не було засідання Управи, а справи полагоджувалися особистими зв'язками. Апатію проявило теж членство Клюбу, що проявилося на запов1дженому вечорі поетки-перекладачки було всього п'ять членів Клюбу. Тому у двох випадках довелося об'єднуватися з іншими організаціями. Вечір поета Богдана Нижанківського влаштовано разом з Об'єднанням Письменників „Слово", а в іншому випадку з 44-им Відділом СУА.

Крім вечора Б. Нижанківського найбільший успіх мав виступ ред. Зінкевича з доповіддю про сучасний „Рух спротиву на Україні" — влаштований самим ЛМКлюбом. Теж самим ЛМКлюбом влаштовано вечір спогадів д-ра В. Рудницького, яким закінчено діяльність ЛМК перед самими загальними зборами. Порівнюючи минулорічний сезон з попередніми, коли в одному році відбувалося по 20 імпрез — то минулорічні 4 імпрези небезпечна пересторога для існування Клюбу. Уступаючий голова давав різні причини, які унеможливлюють дальше існування ЛМКлюбу у Філядельфії, а це швидке старіння і частіша смерть, колись діяльних членів Клюбу, незацікавлення та збайдужіння до справ культури. Звернув далі увагу, що багато родин замешкує в районі де відбуваються доповіді ЛМКлюбу, але вони не з'являються на ці доповіді, задовольняючись розваговими імпрезами. Справи церкви і партійні ще цікавлять їх, але суто культурні — ні. На закінчення звіту, уступаючий голова проф. І. Коровицький сказав, що коли б одначе до нової Управи ввійшли нові ініціятивні та енерґійні особи, то ЛМК у Філядельфії ще можна врятувати. Що й досі він існує завдячується цим людям, що працювали. Марія Варварів улаштувала виступ ред. Зінкевича, Люна Луцька — вечір споминів д-ра Володимира Рудницького, а муравлину працю виконував скарбник ЛМК Микола Прасіцький.

У дискусії над звітами, по якійсь мовчанці з-поміж всього 12 присутніх членів забрав слово поет Володимир Біляїв, який заявив, що по 20 літній діяльности ніяк не можна допустити до ліквідації ЛМКлюбу у Філядельфії, а треба зробити все, щоб його врятувати. Його підтримав ред. Микола Вайда. Висловлено побажання, щоб проф. І. Коровицький ще на один рік очолив ЛМК з цим, що новообрані члени Управи, як теж кооптовані допоможуть йому. На черговий рік вибрано Управу ЛМКлюбу у Філядельфії: проф. І. Коровицький — голова, письменник Зосим Дончук — заступник, Марія Варварів — секретар, Микола Прасіцький — скарбник, Люна Луцька — імпрезовий референт. Контрольна комісія: інжен. Шиприкевич, проф. П. Меґик і Кмета-Ірчанський. Нова Управа уповноважена кооптувати дальших членів Управи. Висловлено повну надію, що нові члени Управи, а зокрема Марія Варварів і Люна Луцька причиняться до пожвавлення праці в ЛМКлюбі у Філядельфії.

Микола Вайда

Оперета „Червона Шапочка" в УМІ в Нюарку

Сцена з оперети „Червона Шапочка" в Нюарку, Н. Дж.

Одним із важливих виховних чинників, що розбуджують дитячу уяву й фантазію, є казка. Чим більше хтось наслухався казок у дитинстві, тим кращого і вищого бажає, шукає і досягає в житті.

Ще цікавіше для дітей, коли вони самі є співтворцями казки і виконавцями персонажів на сцені. Дитина тоді зповні вживається в свою ролю, вона вже не Христинка, вона „Червона Шапочка", він не Мирон, а справжній „Вовк".

Піонером у ставленні казок з дітьми є в Нюарку, Н. Дж., Таїса Богданська, яка 1972 року поставила вже 16-ту казку. Будучи вчителькою фортепіяна в УМІ, п-і Т. Богданська не має обов'язку підготовляти сценічні вистави казок. Такий обов'язок вона давно наклала на себе сама, бо любить українських дітей.

В авдиторії укр. кат. школи св. Івана Хрестителя відбулась двічі вистава оперети „Червона Шапочка", з гарним лібретом Леоніда Полтави і приємною музикою Василя Безкоровайного. Головну ролю виконувала 9-літня Христинка Терлецька, яка виявила стільки сценічного таланту, скільки й чисто музичних здібностей в її сольових співах та в дуеті із сестричкою Ганнусею, в ролі мами. Дует „Пісня про Матусю" зворушив публіку до сліз милим і природним виконанням. Ролю бабусі незвичайно вдало відтворила талановита Марійка Голіната, яка, маючи 12 років, зуміла зробити себе сім разів старшою. При цьому треба відмітити її прегарний оригінальний борщівський стій. Чарівними були: білочка — Тамара Франко і песик Бровко — Іринка Пацлавська, яких вдалі костюми, жвавість і ґраціозність рухів та гра переконували глядачів.

Чорноокий красунь Роман Ворох був щирим мисливцем, а талановитий Мирон Олесницький з почуттям сповняв ролю голодного вовка. Зажурена Мавка—Росанна Ворох гірко турбувалась долею Червоної Шапочки і зі своїми подружками - мавками: Надею Яворською, Марійкою Іванечко, Сонею Гуралечко, Христею Бутковською і Роксоляною Попович, просила білочку, щоб скоріш скакала й попереджала про появу вовка.

Акцію казки оживили і прекрасили танки маленьких балерин Школи хореографа п-і Роми Приймн-Богачевської, яка теж ніколи не жаліє труду й часу для українських дітей. Співпрацею з УМІ в підготовці „Червоної Шапочки" дала ще один доказ своєї товариськости. Шестеро мавок в танку ґраціозними рухами зображали страх перед вовком, а танки квітів з метеликом (Зеня, Оленка і Люба Матківські, Наталка Воронка, Льорета Мак, Оля Кальба і Одарка Полянська) і танок пташок (Віра і Ліза Луцишин) були любою сценкою в лісі.

Ролю дерев виконували: Роман Турянський і Андрій Зелик, а лісних квітів: Христя Лапичак, Рута Кисілевська, Марта Беднарська, Дана Климмко і Христя Маркусь.

Дикція і українська мова були у всіх виконавців дуже добрі. Приємно звучали пісеньки „Ку-ку", „Ой,ду-ду ду", та фінал „Настав тут вовкові кінець" виконаний всіма виконавцями. Пісеньку „Ми пахучі квіти" відспівали з відповідними рухами наші найменші зі Світлички СУА і Садочку, яких підготовили пані А. Змієва і О. Ліщинська. Дуже допоміжною на пробах і виставі була панна Наталка Лазірко, заавансована учениця Роми Приймн.

Всім батькам виконавців належить признання за співпрацю, за виготовлення костюмів, Ф. Луцишинові за освітлення сцени, З. Франкові і паням з Матірного Кружка за уставлення декорацій, а Роксоляні Шегедин за мистецьке устаткування бабусиної хатки.

300 малих слухачів — учнів нашої школи, з захопленням слідкували за грою своїх товаришів - артистів. Щирим сміхом і рясними оплесками вітали виконавців. Побажаним було б, щоб так солідно підготовану дитячу оперету поставити ще раз на більш просторій сцені, змінюючи виставу шкільним хором.

Ольга Семенюк

(Голова Матірного Кружка при Школі св. І. Хрестителя)

Перший виступ українських команд на „Балтійських Іґрищах"

17 і 18-го червня відбулися у Клівленді балтійські першенства у відбиванці й кошівці, в яких на запрошення організаторів змагань взяли участь і українські команди. УСЦАК й український еміґраційний спорт репрезентували у відбиванці чоловіків і жінок команди СУМ Торонто — першуна УСЦАК на 1972 р.

Змагання, що стояли на доброму технічному рівні виявили, що підбір реченця турніру не був щасливий. Так для відбиванки, як і для кошівки термін був спізнений — на декілька тижнів, після офіційного закінчення сезону. У змагунів виявлялась передчасна перевтома й тому змагання у фіналах треба вважати дещо слабшими від тих, що ми бачили у вступних розграх. Така заввага відноситься зокрема до наших команд, що у вирішних стрічах за чемпіонат програли командам, які переможено попереднього дня.

Не менш, виступ наших команд треба вважати успішним — так мужеська як і жіноча команда відбиванки дійшли у розграх до фіналу, потверджуючи свою „добру марку", яку виробили собі довгою й солідною підготовою в сезоні.

Балтійці, що в і д бували свої першенства двадцятий раз — виявляли куди більше завзяття й амбіції як новики в тій імпрезі — українці, що трактували цілу справу як „ще один турнір". Поважне, репрезентаційне розуміння свого завдання балтійцями потверджується ще й в тому, що в склад їхніх команд входили найкращі змагуни з різних міст ЗСА й Канади.

Вислідн мужеської відбиванки: у вступних розграх (равнд рабін) Українці-Литовці 5:15 і 17:15, Українці-Латиші 15:17 і 15:13. У півфіналі наші змагуни перемогли литовців відношенням 15:11 і 15:12, а у фіналі програли до Латишів 7:15 і 10:15. Прізвища змагунів. Кузьмик Роман (капітан), Кушпер Володимир, Кушпер Ігор, Малиновський Зенон, Стефанюк Петро, Струганик Роман, Музичка Ярослав — всі з Торонта та Голембйовський Зенон з Клівленду. (ковчом) був Володимир Ігнатович з Торонта.

У жіночій групі вислідн вступних гор були: Українки - Латишки 16:14 і 11:15, Українки - Литовки 15:3 і 15:11. У фіналі наші змагунки, що попереднього дня так легко перемогли Литовок (15:3), не виявили достаточної фізичної тугости, заграли нижче свого рівня та програли Литовкам 14:16 і 12:15. Перемога Литовок була найбільшою несподіванкою — бо вони ввійшли до фінальних гор лише з одним виграним сетом з вступних гор. Їм помогла відсутність Естонок, що після пляну гор мали бути у півфіналі разом з Литовками. В українській команді змагались: Мальована Анна (капітан), Стефанюк Галя, Коцур Геня, Ванкевич Роксоляна, Павличко Марія, Тарнавська Марія, Берецька Ірена — всі з Торонта та Гіщинська Арета з Клівленду. Тренером був Горинь Іван з Торонта.

Ціла система розгривок, де всі команди вступного кона) [illegible] плейофу) була нелогічністю, на якій потерпіли українські команди, що не витримали фізично. У глядачів, офіціялів і самих змагунів витворилося переконання, що якщо б турнір переведено в одному дні — в обох групах переможцями вийшли б українські команди.

В кошівці наші молоді змагуни були здецидованим „автсайдером" — уступали своїм противникам рутиною й висотою росту гравців. Ще перед грою витворилося переконання, що команда, в якій немає ні одного змагуна висотою 6 стіп (українці) — не має шанс на перемогу у противника, що виказував більшість гравців шість і пів, а то й більше стіп. Наші кошівкарі були дуже „гендікепт" й програли обидві стрічі легко й високо. Змагались: М. Гнитка (капітан), В. Бубна, З. Зеленюх, Г. Кардамис, П. Кардамис, Р. Кастранець, Е. Верхола та Р. Веровка, всі з команди церкви св. Йосафата в Клівленді.

С. Малаґук

ДІСТАЛИ КОМСОМОЛЬСЬКІ ПРЕМІЇ

„Республіканську комсомольську премію ім. М. Островського" дістали цього року: поет Віталій Коротич за збірку „Можливості", поет Микола Сингаївський за збірку „Поступ", дитячий поет Богдан Чалий за збірку „Вогневиця", композитор Ігор Шамо за збірку пісень „Країна Комсомолія", артист М. Оляліи за ролю у фільмі „Визволення" та кілька ін. Премії видано на пропозицію Комісії ЦК ЛКСМ Української ССР.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Бл. п. ГРИГОРІЙ РУДНИК народився 6 жовтня 1891 року на Україні, в селі Доброводи, повіт Збараж, в старій козацькій родині Рудників і Моравських. Покійний був підстаршиною австрійської армії, а під час українських визвольних змагань, як булавний Української Галицької Армії, брав участь у цілій визвольній боротьбі. Покійний, на протязі свого життя працював як кооператор і директор українських харчівень в Збаражі і Самборі та був членом українських харитативних і суспільних організацій на Рідних Землях, а на чужині був членом Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці, Пластприяту, Українського Культурного Осередку в Лос Анджелесі і Українського Народного Союзу, Відд. 257, якого довголітнім головою є його син, інж. Августин Рудник. До останньої хвилини свого життя Покійний дуже цікавився зорганізованим громадським і церковним життям української спільноти та морально і матеріяльно його підтримував. З відходом Покійного у Вічність 3-го травня 1972 р. наша громада стратила дуже взірцевого та примірного члена. Покійний осиротив сина Августина і невістку Роману та четверо внучат: Маріяна, Романа, Адріяна і Марійку та у великому сумі залишив брата і сестер в Україні і дальшу родину в Україні і на чужині.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Сильчак, секр.

ГЕЛЕН ЛЕҐЕНБАУЕР, членка Відділу 363 в Олін, Н.Й., померла 10 травня 1972 р. на 52-ому році життя. Покійна народилася 11 березня 1920 р., і стала членкою УНСоюзу в 1971 р. Залишила у смутку мужа Бернарда А. і синів Дана і Давида. Похоронена на цвинтарі St. Bonaventure, Allegeny, N.Y.

Вічна Їй Пам'ять!

ОСИП ФЕДИК, довголітній член Б-ва св. апп. Петра і Павла, Відд. 102 в Клівленді, Огайо, помер 8-го травня 1972 р. на 86-ому році життя. Покійний народився 19-го березня 1886 р. в Західній Україні, і став членом УНСоюзу в 1929 р. Залишив у смутку синів Степана і Володимира, доньку Елсі та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 10 травня 1972 р. на цвинтарі св. апп. Петра і Павла в Парма, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.

ЄВГЕН ПАРАЩАК, довголітній член Т-ва „Вільна Україна", Відд. 200 в Озон Парку, Н.Й., помер 9 травня 1972 р. на 54-ому році життя. Покійний народився 30 листопада 1917 р. в Озон Парку, Н.Й., і став членом УНСоюзу в 1935 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Євгена мол., доньку Джоен, батька Йосипа, правнука Євгена III та брата Івана. Похорон відбувся 13-го травня 1972 р. на цвинтарі St. Charles у Farmingdale, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!

Леон Балук, секр.

ІВАН ГАВРИЛЯК, довголітній член Б-ва св. апп. Петра і Павла, Відд. 102 у Клівленді, Огайо, помер 10 травня 1972 р. на 79-му році життя. Покійний народився 15 січня 1893 р. в Україні, і став членом УНСоюзу в 1938 році. Залишив у смутку дружину Марію, доньок Катерину і Анну та сина Михайла. Похорон відбувся 15 травня 1972 р. на цвинтарі св. апп. Петра і Павла в Парма, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Мих. Бобечко, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6781. Генерал Ітс і Тарзан плянують мир в Африці

Клініка у Місті Тарзана. Новий цікавий африканський вид виростає над примітивною річкою Дру, як летуни із з'єднаного командування будують Місто Тарзана. Місце, куди всі племена можуть прибувати, коли потребують харчів, ліків або приятеля.

Я маю владу, Тарзане, деґеґувати спеціялістів, щоб помогли тобі. Ми розраховуємо, що твоя приязнь і слава у різних племен спонукає їхніх вождів прибути сюди з місіями миру!

Африка щаслива, генерале Ітсе, що ти здаєш собі справу, що африканські племена і їхні вожді є ключем до африканського миру — або війни!